Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

[...]зетэмнай 1921 оной [...]ябрийн 21-hээ гарана | № 82 (13571) | 1974 оной апрелиин 7, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

[...]СР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

[...]СР-hээ НАЦИОНАЛЬНОСТЬНУУДАЙ СОВЕДТЭ [...]НГАЛТА ҮНГЭРГЭХЭ ЭРХҮҮГЭЙ ОКРУЖНОЙ [...]НГУУЛИИН КОМИССИИЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

[...]СССР-эй Верховно Соведтэ hунгалта үнгэргэхэ ту[...]рамэй» 47-дохи, 48-дахи, 49-дэхи статьянуудай [...]ээр РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэ[...]тгооно:

[...]СФСР-hээ Национальностьнуудай Соведтэ hунгалта [...]гэхэ Эрхүүгэй окружной hунгуулиин комиссие [...] эмхинүүдэй, ажалшадай коллективүүдэй түлөө[...]фөө бүридүүлэн баталха:

[...]гуулиин комиссиин түрүүлэгшэ **Заика** Егор Кузь[...] — Эрхүүгэй В. В. Куйбышевай нэрэмжэтэ хүндэ [...] бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно[...]ческэ хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшадhаа.

[...]гуулиин комиссиин түрүүлэгшын орлогшо **Миро[...]** Галина Павловна — гүрэнэй эмхи зургаануудай [...]лмэрилэгшэдэй профессиональна союзай Буряадай [...]стной комитедhээ.

[...]гуулиин комиссиин секретарь **Клюшников** Вла[...] Васильевич — Эрхүүгэй областной коммунис [...]ациhаа.

[...]гуулиин комиссиин гэшүүд:

[...]ков Виктор Алексеевич — Улаан-Үдын авиа[...] заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ [...]эрилэгшэд ба алба хаагшадhаа, Буряадай АССР.

[...]нова Тамара Александровна — Эрхүүгэй област[...] залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Сою[...] Ангарскын городской организациhаа.

[...]ренова Валентина Васильевна — Шэтын гүрэнэй [...]ниин институдай студентнүүд, профессорнууд ба [...]арhаа.

[...] Вячеслав Ильич — Петровск - Забайкальска ме[...]гиин заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техниче[...] хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшадhаа. Шэтын [...]ть.

[...]ртцик Вадим Аркадьевич — Эрхүүгэй А. А. Жда[...] нэрэмжэтэ гүрэнэй университедэй студентнүүд, [...]ссорнууд ба багшанарhаа.

[...]тухова Ксения Константиновна — Эрхүүгэй об[...]иин Усть-Ордын Буряадай национальна округой [...]-Булагадай районой Борсоевой нэрэмжэтэ Усть[...] дунда hургуулиин хүдэлмэрилэгшэдэй коллек[...]

[...]ненко Тамара Васильевна — Шэтын областиин [...]ска районой «Родина» колхозой колхознигуудhаа.

[...]жинева Санжидма Гыденовна — Буряадай АССР[...]лэнгын районой XX партсъездын нэрэмжэтэ колхо[...]колхознигуудhаа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.
РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

[...]сква, 1974 оной апрелиин 5.

[...]ЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ— [...]НГУУЛИИН ОКРУЖНОЙ [...]МИССИНУУДТА

[...]ТАРАЙН [...]ЙМАГ

[...]СР-эй Верховно Сове[...] Национальностьнуудай [...] hунгалта үнгэргэхэ [...]улиин 519-дэхи Зага[...] окружной комиссиин [...]лдэ кандидадые дэб[...]ээр суглаан Шэнэ-Бэ[...] машина заhабарилгын [...] боложо үнгэрбэ.

[...] заводой хүдэлмэри[...] инженерно-техническэ [...]эрилэгшэд болон алба [...]дай хамтын суглаан [...] заводой директор [...] Пуховской үгэ абажа, [...]улиин окружной ко[...] бүридэлдэ заводой [...]-технолог **Альбина** [...] **Нелюбинае** дэб[...] дурадхал оруулhан [...]. Нүхэр Пуховскойн [...]алые заводой технолог [...] Матвеева, заводой це[...] начальнигай орлогшо [...] Непомнящих, үйлэд[...] таhагай начальник [...] Афанасьев гэгшэд [...]аар дэмжээ.

[...] суглаан А. И. Нелю[...] hунгуулиин окруж[...] комиссиин бүридэлдэ [...]улхэ гэhэн тогтоол нэ[...]ээр абаа.

[...]ДЫН АЙМАГ

[...]рлиин 4-нэй, 5-най [...]удгэ Зэдын аймагай [...]ятинүүдай, хүдөөгэй [...]нуудай коллективүүд[...] hунгуулиин урда тээхи [...]нууд үнгэргэгдэhэн [...]

[...] аймагай XX парт[...] нэрэмжэтэ колхозой [...]нигууд ниитынгээ суг[...] дээрэ СССР-эй Вер[...] Соведэй Националь[...]нуудай Соведтэ hунгал[...] үнгэргэхэ hунгуулиин [...] Зэдын окружной [...] бүридэлдэ колхо[...] түрүүлэгшэ **Леонид** [...]ович **Мадагуевые** дэб[...]

[...]гуулиин тус окружной [...]сиин бүридэлдэ Бур[...] дунда hургуулиин [...]арай ба техническэ [...]эрилэгшэдэй коллек[...] суглаан энэ hургуу[...] багша Бальжи Гончи[...] Мункуевые дэбжүүл[...] байна.

[...]ЛААН-ҮДЭ

[...]ССР-эй Верховно Сове[...] Национальностьнуудай [...] hунгалта үнгэргэхэ [...]улиин 514-дэхи Желез[...]ожно окружной комис[...] бүридэлдэ Буряадан [...] хотын промышлен[...] предприятинүүдай хүдэл[...]шэд, инженерно-техни[...] хүдэлмэрилэгшэд, ал[...]ба хаагшад ажалай түрүүшүүл болон эрхим хүнүүдээ дэбжүүлhэн байна.

Прибор бүтээлгын заводой коммунис организациин зугhөө **Нина Артемьевна Фишук** гэгшын кандидатура дэбжүүлэгдээ. Мүн түмэр замай Зүүн-Сибириин 6-дахи отделениин хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба алба хаагшадай хамтын суглаан дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ hунгалта үнгэргэхэ hунгуулиин 514-дэхи Железнодорожно окружной комиссиин составта түмэр замай энэ отделениин начальник **Александр Александрович Кванталиани** дэбжүүлэгдэhэн байна.

ЗАХААМИНАЙ АЙМАГ

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ hунгалта үнгэргэхэ 379-дэхи Сэлэнгын hунгуулиин окружной комиссиин бүридэлдэ кандидадые дэбжүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэhэн хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаан Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай Холтоhоной руднигта боложо үнгэрбэ.

Суглаан дээрэ түрүүлэн үгэ хэлэhэн энэ руднигай ахалагша нормировщик А. Г. Викулин дээрэ дурсагдаhан комиссиин составта комбинадайнгаа профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой **Александр Филиппович Вагановые** дэбжүүлхэ гэhэн дурадхал оруулаа. Тэрэ дурадхалые уурхайн хүдэлмэришэд М. М. Селин, К. К. Пашкевич гэгшэд дэмжээ.

Зэдын комбинадай хамhабариин ажахын хүдэлмэришэд болон алба хаагшад hү hаалиин фермын бригадир **Р. В. Зульковае,** мүн комбинадай химическэ лабораториин коллектив лаборантка **Е. П. Ивченко** гэгшые СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ hунгалта үнгэргэхэ 518-дахи Зэдын hунгуулиин округой комиссиин бүридэлдэ оруулхаар дэбжүүлhэн тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаа.

Эдэ коллективүүдэй суглаанuудай шиидхэбэриие дэмжэлгын суглаанууд комбинадай бусад газарнуудта болоhон байна.

Д. АЮШЕЕВ.
манай корр.

Тодорхойлхы жэлэй ГАБШАГАЙ АЛХАМУУД

ШАДАМАР МАЛШАД

Үнгэрэгшэ жэлдэ аймагай үхэршэд гүрэндэ 21525 центнер мяха худалдажа, түсэбөө 1525 центнерээр үлүүлэн дүүргээ бэлэй. Энэ амжалта бурууу хашарагуудаа hайнаар бэлшээжэ, шахан таргалуулhанай ашаар туйлагдаа.

Тодорхойлхы энэ жэлдэ аймагай ажахынууд тарган, ехэ шэгнүүртэй мал гүрэндэ тушааха талаар горитой хүдэлмэри ябуулжа байна. Ажахынууд байгша оной 1-дэхи кварталда дунда зэргээр 339 килограмм шэгнүүртэй 616 үхэр тушаагаа. Олонхи малынь дээдын хүшэ тамиртайгаар мяханай комбинадта абтаа.

Аймаг соогоо томо ажахы болохо Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз 715 центнерэй орондо 1492 центнер мяха гүрэндэ тушаажа, 1 кварталайнгаа түсэб 209 процент дүүргэээ. Колхозой бэрхэ малшан Радна Эрдынеевэй харууhалhан мал дундаhаа дээшэ хүшэ шадалтайгаар абтажа, тус бүриин шэгнүүр 378 килограмм болоо юм.

hҮ hААЛИЯ ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

Аймагай hаалишадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй март hарын дүнгүүд согсологдожо, онсо шалгарhан түрүүшүүл тодорхойлогдобо.

Мүрысөөнэй дүнгөөр Баргажанай совхозой Үрэгэй отделениин Николай Ильич Зверьковой хүтэлбэрилдэг hаалиин фермэ аймаг соогоо түрүү hуури эзэлжэ, КПСС-эй райкомой ба аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абаа.

Үнгэрэгшэ хоёр hарын туршада тус фермын hаалишад 565 центнер гэхэ гү, али түсэбhөө гадуур 17 центнер hү hаагаа. Фермын түрүү hаалишад Т. Н. Сорокина, У. А. Попова, Т. И. Колмакова болон бусад март hарада үнеэн бүриhөө 170—214 килограмм hү абаа юм.

Хабарай түрүүшын дулаан үдэрнүүдтэ фермын hаалишад hү hаалияа үдэр бури дээшэлүүлжэ байна.

О. РАДНАЕВ.
Баргажанай аймаг.

ФОТОРЕПОРТАЖ

Хабарай дундахи — апрель hара гарабашье, үдэшэ үглөөндөө угаа жабартай, үшөөл хүйтэн зандаа. Үдэшын боро хараанаар Хужартын отарада хүрэжэ ерэхэдэмнай, хони, хурьгадай маалалдаан таhалгаряагүй дуулдажа байгаа hэн. Энээниие дууламсаараа, бидэнтэй ябалсаhан Анатолий Петрович Калашников хүхюу зугаатайгаар: «Дуулана бээзт, hайн харууhатай малайшье абяан өөдэргэн байха» гээд энеэбхилбэ.

Һүүлдэнь Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод, hаалишадтай уулзахадаа, эндэхи партийна эхин организациин секретариин эдэ үгэнүүдые hанажа ябаа бэлэйб.

Нээрээшье, адаглажа ябахадамни тиимэ шэнги байба. Хужартын отарын эзэн нүхэр Давыдов гансахан Никольско нютагтаа бэшэ, харин бүхы Мухар-Шэбэрэйнгээ аймагта, Түгнэ, Сулхара голоороо мэдээжэ болоhон хонишон. Энэмнай мүнөө даажа байhан 629 хониноо 665 хурьга абаад, амжалтатайгаар түлжүүлжэ байнхай. Энэ амжалтын миин ерээгүй байhаниинь эли. Еремей Авдеевич арбан дүрбэн жэлэй туршада хонишоноор ажаллажа, дүй дүршэлөөр баян болоhон хүн. Нёдондо хэды хүндэ байбашье hаань, яhала hайнаар ажаллажа, үбhэ тэжээлээр баян ондо ороhон байна. Мүнөө үедэшье хашаа хорёогоорнь дүүрэн тэжээл.

— Үбэлэй үедэ хашаа хорёо дулаан, үбhэ тэжээл элбэг лэ hаа, хурьгад гарзада орохогүй, — гээд Еремей Авдеевич хөөрэнэ.

Хонишон Давыдов hүүлэй хоёр-гурбан жэлэй туршада яhала hайн үрэ дүнгүүдтэй. Жэшээлхэдэ, табан жэлэй үнгэрhэн, шиидхэхы жэлдэ эхэ хонин бүриhөө түл абажа, аймагайнгаа зуутанай тоодо оролсоhон байна. Еремей Авдеевич hанаа амархан hуудаггүй хүн. Аха заха хүнүүдтэй хөөрэлдэжэ, ажалша малша нүхэдэйнгөө ажал хэрэгээр hонирхожо байдаг, hайн hайхан заншалтай. Тиимэл хадань тэрэнэй хүдэлмэреэр нютагайнь хүнүүд hонирхожо, үзэhэн хараhан юумэеэ дуулгажа байдаг юм. Эгээл тиимэ нэгэ үеэр бидэшье дайралдажа, хонишодой хөөрэлдөөе шагнажа hуугаа hэмди. Ушар юуб гэбэл, тэрэ үдэр Хужартын отарада Түгнын суута хонишодой нэгэн, Социалис Ажалай Герой Трифон Дементьевич Брылев ерээд байба. **(Нэгэдэхи зураг).**

— Манай герой хүдэлмэриин халуун үеэр малшадтаяа уулзажа, ажаглалта, дурадхалаа хэлэдэг даа, — гэжэ нүхэр Калашников тобшолоо hэн.

Арсалтагүй, тиимэл хүн. Зүгөөр тиигэншьегүй яаха hэм. Трифон Дементьевич өөрөө бүхы наhаараа шахуу хони харууhална. Табяад оноор ходо амжалтатай hайнаар хүдэлжэ гараhанайнгаа түлөө иимэ үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэhэн ха юм. Тиимэл хадаа тэрэнэй хэлэhэн үгэ үнэтэй. Һургаал заабаринь үрэ ехэтэй байдаг. Һүүлэй жэлнүүдтэ тус колхоздо ажалай баатарай дүй дүршэл шудалжа, ажал дээрээ амжалта туйлажа ябаhан хонишод олон болоо. Тэдэнэй дунда хонишод-зуутанай нэгэн Мирон Алемпьевич Брылёв оролсоно. Энэмнай мүн лэ хэдэн жэлэй туршада ажал дээрээ hайн үрэ дүнгүүдые туйлажа ябаhан алдартай. Тэрэ үнгэрhэн жэл зуун эхэ хонинhоо зуун зургаан хурьга абаа, хонин бүриhөө 3,5 килограмм ноoho хайшалаа юм. Иигэжэ социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, амжалта туйлаhанайнгаа түлөө Ажалай Улаан Тугай орденоор hаяхан шагнагдаа. Мүнөөшье тэрэнэй даажа байhан хони, хурьгад тобир тарганууд. **(Хоёрдохи зураг).**

...Хужартын хүндыдэ хабарай тэмдэг оронхой. Эндэхи малшадай хонгёо дуун, халуун ажалай охин огто замханагүй.

И. ОЧОРОН.
С. БАЛДУЕВАЙ фотонууд.

ХОНИШОД—ЗУУТАН

ҮҮСХЭЛ ГАРГАhАН АЙМАГТА

ХУРЬГАД ТЭНЖЭЭГДЭНЭ

Юhэдэхи табан жэлэй, тодорхойлхы дүрбэдэхи жэлдэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ ороходоо аймагаймнай хонишод, мэргэжэлтэд зуун эхэ хонин бүриhөө 90 хурьга түлжүүлхэ зорилго урдаа табижа, республикынгаа хонишодые мүрысөөндэ урихан байгаа. Тэрэ гэhээр гурба hара шахуу саг үнгэрбэ. Аймагай ажахынуудта үбэлэй түл абаха хаhа үнгэрөө.

Мартын 20-ной байдалаар аймагай совхозуудта 45.225 хурьган абтанхай. Май hарада үшөө 5 мянгаад хурьган абтахаар хараалагданхай. Тиигэжэ аймагай хонишод энэ жэлдэ 50 мянган хурьга [...] томо болгохо гэhэн уялгаяа дүүргэхэ жэшээтэй.

Аймаг дотороо дэлгэрhэн хонишодой мүрысөөндэ Загаhатын совхозойхид түрүүлжэ ябана. Эдэнэр зуун хонин бүриhөө 95 хурьга түрүүлхэ уялга абаhан байгаа hаа, мүнөө зууhаа 94,3 хурьгатай болонхой. Совхозой эхэ хонидой 14 отарын 6-дань зуун хонин бүриhөө зуу, зууhаа дээшэ хурьгад абтанхай. Ахалагша хонишод Дондуков, Шамсудинова, Соголова, Бадмаева, Дамшаева болон бусадай отарын коллективүүд зуутанай тоодо оронхой.

Тэрэшэлэн Чисаанын совхозой хонишод түл hайнаар абажа байна. Һүүлэй мэдээгээр эндэ зуун эхэ хонин бүриhөө 82 хурьган томо болгогдожо байна. Хэжэнгын совхоздо 9500 хурьган абтаа гэхэ гү, али зуун хонин бүриhөө 78 хурьган түлжүүлэгдэжэ байнхай. Май hарада үшөө 1500 гаран хурьган абтажа, эдэнэр hанаhандаа хүрэхэ хүсэлтэй.

Тиигэбэшье аймаг дотор түл абаха хүдэлмэри дутагдалгүй hайнаар ябуулагдана гэхын аргагүй. Зарим хойрог залхуу, хорюусалга багатай хонишод түл түрэсэеэ үхэл гарзада оруулна.

Түл абалга гээшэ хонишодой ёhотой шалгалта болоно. Эгээл энэ үедэ хонишодой хүсэл зориг, мэргэжэл шадабари ажалай журам шалгагдана ха юм. Тиимэhээ зарим иимэ муугаар ажалладаг ахалагша хонишодые ажалhаань сүлөөлхэ баатай болообди. «50 лет Октября» совхозой ахалагша хонишон Андриевский мүнөө ажалhаа гаргагданхай.

Мүнөө үедэ абаhан түл түрэсэеэ гээлтэ, хоролтодо оруулангүй томо болгохо зорилго хонишон бүхэнэй урда табигданхай. Аймагай ажахы бүхэндэ хурьгадта нэмэжэ уулгаха хэмэл hүн хэрэгтэй соонь бэлдэгдэнэ. Хурьгашадаар хүдэлөөд, мүнөө hурахаяа ябаhан студентнүүдэй орондо отарануудта ажаллахаар хүнүүд аймагай центрhээ, ажахынуудhаа эльгээгдэжэ байна.

Май hарада хонишоднай хүдэлмэриингөө дүн гаргажа, республикынгаа ажалшадай үмэнэ абаhан уялгаяа бэелүүлхэ хүсэлтэй юм.

И. ПЕРФИЛЬЕВ,
Хэжэнгын аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник.

МҮНӨӨДЭР—ГЕОЛОГУУДАЙ ҮДЭР

ГЕОЛОГУУД БЭДЭРЭЛГЭ ХЭНЭ

ГЕОЛОГУУДАЙ ҮДЭР апрель hарын түрүүшын амаралтын үдэр манай орон дотор тэмдэглэгдэдэг заншалтай юм. Энэ hайндэр экспедициин сагай эхинтэй тудалдадаг. Ашагта малтамал бэдэрэлгэеэ үргэлжэлүүлхын тула бэдэрэлгын, геолого-буулгабариин, геофизическэ партинууд бэлэдхэл хэжэ байна.

Үнгэрhэн жэлдэ геологууд-бэдэрэгшэдэй хэhэн хүдэлмэриин дүнгүүд тухай, байгша онойнгоо хараа түсэбүүд тухай РСФСР-эй геологиин министр Л. И. РОВНИН Геологуудай үдэрэй урда тээхэнэ ТАСС-ай корреспондентдэ хөөрэбэ:

— Нёдондо жэл Россиин газарай гүн дундахи нөөсэ баялигуудые бэдэрэгшэд амжалтатай байhан юм, — гэжэ Л. И. Ровнин тэмдэглэнэ. — Нефтиин, газай баялигтай 19 газар республика дотор нээгдэhэн байна. Тюменскэ областьдо Урда-Сургудай, Холмогорско «хара алтанай» ехэ нөөсэ баялигууд олдоо. Башкирта — полиметаллическа рудануудай, республикын зүүн-хойто захада сагаан туулганай ашагта малтамал элирүүлэгдээ.

25 түхэлэй ашагта малтамал олзоборилон абахаар хараалhан арадай ажахын түсэбөө hалбаримнай дүүргээ. 2,2 триллион кубометр газ, 720 миллион тонно түмэрэй руда, 280 миллион тонно апатит, 1,6 миллиард тонно калийна дабhа элирүүлэн олоhон байна. Сагаан туулга, зэдэй ба никелиин рудануудые, боксидуудые, хризотил-асбест, плавиково шпат малтан абаха даабаряа нилээд үлүүлэн дүүргээбди. Красноярай хизаартахи Куюмбинска талмайда, Камчаткадахи Лиманна талмайда промышленна аргаар газ гарган абана.

Норильска геолого-бэдэрэлгын нэгэдхэгдэмэл экспедициин үүсхэлээр манай hалбари дотор социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрhэн байна. Түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлдэ Россиин геологуудай габшагай ажал үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө hэн. Министерствын эрхим түрүү ажалшад — правительствын үндэр дээдын шагналнуудта, харин Оренбургска геологическа управлениин үрэмдэлгын мастер А. А. Жуков Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэhэн байна.

Партида, совет арадта КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаhан Хандалгые, «1974 ондо арадай ажахын түсэб болзорhоонь урид дүүргэхын тула промышленностиин, барилгын ба транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолые РСФСР-эй Геологиин министерствын ажалшад ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтан абаhан байгаа. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын, үйлэдбэриин хэрэглэгдээгүй нөөсэнүүдые элирүүлхын түлөө hалбариимнай ажалшад эдэбхитэйгээр тэмсэнэ. Энэнь 1974 оной түсэб амжалтатайгаар дүүргэжэ, юhэдэхи табан жэлэй даабаринуудые бэелүүлгын үндэhэ hуури табиха хэрэгтэ туhалха юм.

Манай зарим эмхинүүд ашагта малтамалнуудай нөөсэнүүдые улам үргэдхэхэ талаар табан жэлэйнгээ түсэб дүүргээ. Красноярска геологическа управлениин Сорско партиие, Буряадай управлениин Гуджирай партиие, Зүүн-Хойто управлениин Штокверковэ партиие, Дукатска экспедициие, Яхадай управлениин Амакинска, Верхне-Индигирскэ геолого-бэдэрэлгын экспедицинүүдые иимэ коллективүүдэй дундаhаа тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

КПСС-эй XXIV съезд шухала зорилго—геолого-бэдэрэлгын хүдэлмэриин хэмжээе нилээд үргэдхэхэ зорилго геологуудай урда табиhан байна гээд министр саашадаа хэлэбэ. Ашагта малтамал шанаржуулха предприятинуудай хүдэлдэг районуудта, мүн промышленна аргаар шанаржуулха аша туhатай газарнуудта минерально-түүхэй эдэй нөөсэнүүд бэдэрэн шэнжэлэгдэдэг.

Баруун Сибирьтэ, Европодохи хубиин элирүүлэгдээгүй ехэ нөөсэтэй районуудта нефтиин, газай баялигуудые бэдэрэн шэнжэлжэ үргэлжэлхэбди. Кольско хахад арал дээрэ — никелиин, Примориин ба Хабаровска хизаарнуудта — сагаан туулганай ашагта малтамалнуудые элирүүлхын тула ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ байна. Түмэрэй ба зэдэй рудануудые, полиметаллнуудые, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые гаргажа абаха бата найдамтай үндэhэ hуури ороной зүүн районуудта табигдажа байнхай Ураалай шэлэнүүдтэ түмэр, зэд, боксидууд бэдэрэгдэн шэнжэлэгдэнэ.

Геологууд орёо хүшэр оршон байдалда хүдэлдэг юм. Газарай гүн дундахи нөөсэ баялигуудые бэдэрэн олоншодой үйлэдбэриин бааза, ажаhуудал hайжаруулгада Коммунис парти, Совет правительство анхаралаа ехээр хандуулна. Энэ саг үргэлжын анхарал оролдолгонь бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха, геологуудай урда табигдаhан харюусалгатай зорилгонуудые бата найдамтайгаар шиидхэхэдэмнай бидэнэртэ туhална.

Россиин газарай гүн дундахи баялигуудые уудалан гаргадаг бүхы хүнүүдые hайндэрөөрнь — Геологуудай үдэрөөр халуунаар амаршалаад, элүүр энхэ, зол жаргалтай ажаhуухыень, 1974 оной ба түсэбтэ табан жэлэй бүхы даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхыень эдэнэртэ хүсэнэб гэжэ Л. И. Ровнин хөөрэлдөөнэй түгэсхэлдэ хэлэбэ.

(ТАСС).

СССР-эй ГҮРЭНЭЙ ДЕЛЕГАЦИ ПАРИЖ МОРДОБО

Франциин Республикын Президент Жорж Помпидугай наhа барагhантай дашарамдуулан, тусхайта ёhололдо хабаадалсахын тулада СССР-эй гүрэнэй делегаци апрелиин 5-да Москваhаа Париж мордобо. Энэ делегацида СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный (делегациие толгойлогшо), СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. А. Кириллин оролсоно. Франциин ниислэл хотодо энэ делегацида Францида байдаг СССР-эй элшэн сайд С. В. Червоненко хамжаха юм.

Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэhэн Внуковска аэродром дээрэ энэ делегациие нүхэд Ю. В. Андропов, А. А. Громыко, М. С. Соломенцев, тусхай тушаалтад үдэшэhэн байна.

Үдэшэгшэдэй дунда СССР-тэ байдаг Франциин элшэн сайд Жак Вимон, Франциин посольствын дипломадууд байлсаа.

(ТАСС).

Н. В. ПОДГОРНЫЙ ПАРИЖ ЕРЭБЭ

ПАРИЖ, апрелиин 5. (ТАСС-ай корр). Франциин Республикын Президент Жорж Помпидугай наhа барагhантай дашарамдуулан, хуулита ёhололдо хабаадалсахын тула СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный түрүүтэй СССР-эй гүрэнэй делегаци Париж ерэбэ.

Парижай Орли аэродром дээрэ СССР-эй гүрэнэй делегациие гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Жобер, Францида байдаг СССР-эй элшэн сайд С. В. Червоненко, СССР-эй гүрэнэй делегацида ороhон СССР-эй посольствын дипломадууд, албан тушаалта бусад хүнүүд угтаhан байна.

Аэродром дээрэ Н. В. Подгорный хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ иимэ мэдүүлгэ дамжуулан үгөө:

Франциин гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша Жорж Помпидугай дурасхаалые ёhолон хүндэлхын тулада, француз арадта, госпожа Клод Помпидуда, наhа барагшын гэр бүлэдэ ба дүтын хүнүүдтэ гүнзэгы шаналалаа мэдүүлхын тулада Советскэ Союзан делегаци Париж ерэбэ.

Жорж Помпидугай наhа бараhан тухай мэдээсэлые Советскэ Союзда гүнзэгы ехэ гашуудалтайгаар угтаhан байна. Франциин Республикын Премьер-Министр гү, али Президент байхаданьшье, Жорж Помпидугай сэхэ хабаадалсаhанай ашаар манай оронуудай хоорондохи харилсаанууд хадаа нииты ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондо али алиндаа аша туhатай харилсаа холбоо байгуулгын hайн үльгэр жэшээ болоо.

Уласхоорондын орёо хүндэ асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ бодото зүбөөр, бодомжотой ухаансараар хандадаг байhыень бидэ хододоо үндэрөөр сэгнэдэг байгаабди. Франци Советскэ Союз хоёрой хоорондохи заншалта хани барисаае, үгэеэ ойлголсолгые улам хүгжөөхэ, бэхижүүлхэ гэhэн генерал де-Голлиин баримталhан хараа шугамые үргэлжэлүүлэгшэ мүн гэжэ бидэ харадаг байгаабди.

Жорж Помпидутай совет хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэнтэ бэшэ хэhэн уулзалганууд, Советскэ Союзда тэрэнэй айлшалhан ушар, тэрэ тоодо hүүлшын томо ябуулга — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэй Ницундада тээсгэн хэhэн хэлсээнүүд хадаа уласхоорондын түгшүүрилтэ байдал улам hуларуулгада зорюулагдаhан политикын зүб байhые, уласхоорондын аюулгүй байдалай шухала баримта бологшо совет-француз хани харилсаа холбооной удха шанарые үнэншэмөөр батадхан харуулаа.

Манай арадуудай аша туhада, Европо ба бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай хэрэгэй аша туhада Советскэ Союз ба Франциин Республика саашадаашье амжалтатайгаар харилсаха байха гэжэ батаар этигэжэ байhанаа элирхэйлэн мэдүүлхэ хүсэлэнтэйбди.

ЭМХИДХЭЛЭЙ ТАҺАГЫЕ ДААГШАНАРАЙ ЗҮБЛӨӨН

КПСС-эй областной комитедтэ партиин горком болон райкомуудай эмхидхэлэй таһагые даагшанарай зүблөөн болоо. Энэ зүблөөн гурбан үдэрэй туршада үргэлжэлжэ, үсэгэлдэр хүдэлмэрөө дүүргэө.

«КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэри улам һайжаруулха талаар партиин горком болон райкомуудай эмхидхэлэй таһагуудай эрхилдэг ажал ябуулга тухай» дэлгэрэнгы элидхэл энэ зүблөөн дээрэ КПСС-эй обкомой партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша А. Б. Бардонов хэлээн байна.

Захиргаанай ажал ябуулгые хинаха хэрэг һайжаруулха талаар Улаан-Үдын авиационно заводэй партийна организациин ябуулдаг хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай тус заводой парткомой секретарь Г. Д. Бондаренко, партийна шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые хинан шалгаха, тэдэнние хүсэцдэнь хүргэхэ зорилгоор КПСС-эй райкомой, партийна эхин организацинуудай эмхидхэдэг хүдэлмэри тухай КПСС-эй Советскэ райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша З. А. Самойлова, КПСС-эй райкомой болон парткомуудай хүдэлмэриин саг зуурын ба холын хараата түсэб табилга тухай партиин Хориин райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша Н. И. Егоров хөөрэбэ.

КПСС-эй Сэлэнгын райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша Д. Б. Цыдыпов партийна һунгагдамал эдэбхитэдэй дунда КПСС-эй райкомой болон партийна организацинуудай ябуулдаг хүдэлмэри тухай, тиихэдэ КПСС-эй Захааминай райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша Н. Е. Григорьев партиин зэргые ургуулан бэхижүүлхэ, коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ талаар КПСС-эй райкомой, тэрэшэлэн партийна организацинуудай эрхилдэг хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай асуудалнуудаар зүблөөн дээрэ мэдээсэл хэлээн байна.

Гэшүүнэй взнос түлэлгэ хадаа коммунист бүхэнэй гол уялга, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлдэхэ, тэрэнние үнгэргэхэ талаар КПСС-эй райкомуудай, партийна организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд, партийна мэдээсэл хадаа парторганизацинуудай хүтэлбэрилхы үүргые дээшэлүүлхэ гол онһон, статистическэ тоосоо табилга гэһэн асуудалнуудаар КПСС-эй обкомой таһагые даагша М. Т. Мурчин, обкомой таһагые даагшын орлогшо Н. И. Крючков, обкомой секторнүүдые даагшад З. С. Орлов, Ц. Б. Цыбиков гэгшэд үгэ хэлээ.

Зүблөөндэ хабаадагшадай үмэнэ республикын арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ И. Д. Черняков, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. И. Дубровский, облпрофсоведэй президиумэй түрүүлэгшэ В. И. Титов, ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь В. Д. Раднаев гэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

Зүблөөндэ хабаадагшад удаань Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй парткомдо ошожо, тэндэхи партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэритэй танилсаа.

Парткомой секретарь В. А. Уланов «Коммунистнуудай түрүү ябаха үүргэ дээшэлүүлхэ, тэдэнние ниитын ажаһайдалда эдэбхитэйгээр хабаадуулха талаар парткомой ябуулдаг хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай айлнадтаа хөөрэжэ үгөө. Парти доторой демократи хүгжөөхэ, партийна журам бэхижүүлхэ, партида түрүү хүнүүдые шэлэн абаха, залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ асуудалнуудаар цехүүдэй партийна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд В. В. Сычёв, И. Ф. Молоконов, партгруппорг Р. И. Ширина гэгшэд мэдээсэл хээ.

Партиин райкомуудай эмхидхэлэй таһагые даагшад үсэгэлдэр Прибайкалиин аймагай түб Турунтаево тосхоноор ябаад ерээ. КПСС-эй райкомдо уулзалга боложо, партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриин арга дүршэл болон методүүдые нарижуулан һайжаруулха зорилгоор КПСС-эй райкомой ажал ябуулгын дүй дүршэл тухай асуудалаар районно комитедэй нэгэдэхи секретарь Н. Е. Шелковников хөөрэлдөө үнгэргэһэн байна.

Манай корр.

МҮНӨӨДЭР—ГЕОЛОГУУДАЙ ҮДЭР

ХЭХЭ АЖАЛНАЙ ҮШӨӨЛ ЕХЭ

Граждан дайнай хүшэр хүндэ үе һэн. Фронт дээрэ совет гүрэнэй хуби заяан шиидхэгдэжэ байгаа. Бэрхэшээлтэ тэрэ сагта пролетаринадай агуухэ вождь В. И. Ленин геолого-шэнжэлэлгын хүдэлмэридэ 2.492 мянган түхэриг һомолхо тушаа. Арадай Комиссариадуудай Соведэй гаргаһан тогтоол дээрэ гар табиһан юм. Геолого-шэнжэлэлгын партинууд эмхидхэгдэжэ, Волго шадар бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэгдэжэ эхилээ бэлэй. 1920 ондо Уураал, Кузнецкэ бассейн худар олон геологууд эльгээгдээ. Геолого-шэнжэлэлгын хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэ Владимир Ильич Ленин ехэ анхарал табидаг һэн. 20-ood онуудаар Ураалда, Забайкалида, Казахстанда түмэрэй рудагай, нүүрһэнэй, алтанай, Волго, Уураал мүрэнүүдэй адагта нефтиин, газай баялигууд олдожо, тэдэнние промышленна аргаар хэрэглэхэ шиидхэбэри абтаа бэлэй. Ураалда, Баруун Сибирьтэ булад, шэрэм хайлуулха доменно пеэшэнүүд, завод, фабриканууд баригдажа эхилээ һэн.

Манай Эхэ орон газар дайдаар, уһа голнуудаар, ой модоор, түмэрэй рудагаар ехэ баян. Үнгэтэ металлай зүйлнүүдшье бии. Эдэ бүгэдые бэдэржэ олохо, тэдэнэй шанар, хэмжээсэ элирүүлхэ гэһэн шухалын шухала зорилго мүнөө геологуудай урда табигдана. Геолого-шэнжэлэлгэ хэхэ ажалда орёо, нарин приборнууд үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болонхой. Газар үрэмдэхэ бүтээсэ ехэтэй оньһон түхеэрэлгэнүүд, газар малтаха комбайнууд геолого-шэнжэлэлгын хүдэлмэриие хүнгэдхэнэ, түргэдхэнэшье. Намаглиг, хадалиг газарнуудаар һаадгүйгөөр ябаха машинанууд, вертолёт, самолёдууд геологуудта ехэ туһа хүргэдэг болонхой.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Буряад орон дотор геолого-шэнжэлэлгын ехэхэн хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Молодёжный, Ошурковай, Черемшанский, Озёрный, Орекитканский гэхэ мэтын газарнуудта нүүрһэнэй, барилгын материалнуудай, үнгэтэ металлнуудай баян хэбтэшэ олдожо, һайса шэнжэлэгдээ. Буряадай геологоуправлениин коллектив найман табан жэл соо горитойхон хүдэлмэри хээ һаа, юһэдэхи табан жэлдэ бүришье ехэ ажал хэжэ, шэнэ газарнуудта байгаалиин баялиг бэдэржэ олохо гэһэн зорилго урдаа табиһан юм.

Буряад орондо ашагта малтамалай хэбтэшэнүүд ехэ хомор юм гэжэ урдань хэлсэдэг байһан. Манай геологууд олон газарта байгаалиин баялиг оложо, Буряад орон дотор ашагта малтамалай элбэг байһаниие гэршэлэн харуулаа. Геологуудынай ашагта малтамалнуудай шэнэ шэнэ хэбтэшэнүүдые олоһоор тэдэнээ һайнаар шэнжэлнэ. Хэдэхэн жэлэй саана Түгнын уужам талада нүүрһэнэй баян хэбтэшэ олдоһон юм. Мүнөө эндэ шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэгдэжэ байна Олон-Шэбэртэ олдоһон нүүрһэнэй шэнжэлэлгэ дүүргэгдээ.

Манай геологоуправлениин коллектив соо бэлиг шадабаритай, дүршэл ехэтэй мэргэжэлтэд олон юм. Тэдэнэр байгаалиин баялиг бэрхээр оложо, һайн шанартайгаар шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэдэг. Бэдэрэлгэ-тэмдэглэл хэдэг «Южный» партиин геологууд Ю. М. Холод, В. И. Кадочигов, А. Д Буланников, Р. Ц. Очиров, Верхне-Ямбуйска партиин геологууд Э. А. Зелёный, В. К. Хрусталев гэгшэд энэ талаар ехэ габьяатай гэжэ һанагдана. Эдэнэр үнгэтэ металлай баян хэбтэшэнүүдые оложо, шэнжэлэлгэ хэһэн байна.

Коммунис ажалай нэрэ солодо хүртэһэн Хужарай партиин коллектив юһэдэхи табан жэлэй эхинһээ ехэхэн ажал хүдэлмэри хэһэн байна. Эдэнэр вольфрам-молибденэй баян хэбтэшэ оложо, Зэдын комбинадые шухала хэрэгтэй материалаар хангаба. Сэлэнгын геолого-шэнжэлэлгын экспедициин коллектив һүүлэй жэлнүүдтэ ехэ амжалтатайгаар бэдэрэлгэ хэнэ. Эдэнэр Олон-Шэбэртэ нүүрһэнэй баян хэбтэшэ олоод, хараалагдаһан болзорһоо урид шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэжэ дүүргэһэн юм. Энэ түрүү коллектив мүнөө Зэдын, Ивалгын талануудта бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэжэ байна.

Эдэнэр оньһон техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашагладаг болонхой. Үнгэрһэн жэл газар үрэмдэхэ ажалай бүтээсые 30 процентээр дээшэлүүлһэн. Хараалагдаһан түсэбөө һара бүри үлүүлэн дүүргэжэ байһанайнгаа түлөө КПСС-эй Буряадай обкомой, Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаһан байна. Бэшэшье олон коллективүүд амжалтатай һайнаар хүдэлжэ ябана.

Дүрбэдэхи тодорхойлхы жэлдэ бүри эршэтэйгээр ажаллажа, түсэбтэ даабаряа дүүргэхын тула манай управлениин геологууд, газар үрэмдэгшэд, проходчигууд ехэ оролдолго гаргажа байна. Геолого-шэнжэлэлгын экспедицинүүдэй, партинуудай, газар үрэмдэдэг бригаданuудай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнхэй. Олохон коллективүүд дүрбэдэхи тодорхойлхы жэлэй нэгэдэхи кварталай даабари болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайгаа элидхээ.

Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын геолого-шэнжэлэлгын экспедициин Наранай партиин проходчигуудай бригадир Владимир Яковлевич Иваненкын бригада нэгэдэхи квартал соо газар малтаха даабаряа бүри мартын 12-то дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 37 метр газар нүхэл... таа. Ермаковско парт... зар үрэмдэгшэдэй бр... Э. Г. Галласай бригад... дэлмэришэд даабар... дуур 74 метр гүнзэ... зар малтажа, геолого-ш... лэлгын хүдэлмэри ... нөөр, һайн шанартай... хэ хэрэгтэ хубитаяа... оруулбад.

Тиихэдэ Ахын ге... шэнжэлэлгын экспе... коллектив гурбан ... рын түсэбһөө ... 1.000 метр газар ... таба. Л. М. Кононов... тэлбэрилдэг Хойто-Б... партиин газар үрэм... түсэбтэ даабаряа мар... да амжалтатайгаар б... бэ. Энэ тоо баримт... хараад үзэхэдэ, манай ... гоуправлениин кол... дүрбэдэхи тодорхойлхы ... дэ абаһан уялгаяа д... хэ дүүрэн арга болон...

Геологуудай хүдэл... манай парти, правит... үндэрөөр сэгнэдэг. ... манай бүлэг геологууд... зар үрэмдэгшэдтэ, ... шадта ажалай баатар... гаргаһанайнь түлөө ... медальнууд барюулаа... Мүнөө манай геологуу... дэлмэришэд шэнжэ... хүдэлмэри бүри һайн... хэ гэһэн зорилго урда... бяад, полевой хүдэл... гарахаар бэлэдхэл хэ... на. Манай геологуудай ... мартаа «олзотой» б... дүрбэдэхи тодорхойлхы... лые амжалтатайгаар ... хэхэнь лабтай.

А. ФИЛЫ...
Буряадай геол... управлениин начальн...

Хүдөөдэ байнаш, техникэ шудала

АЙЛ БҮХЭНҺӨӨ МЕХАНИЗАТОР

Газар тарялан зүбөөр эрхилжэ, ургасыень дээшэлүүлхэ хүдэлмэри Мухар-Шэбэрэй «Родина» колхоздо урид хараалагдаһан түсэбөөр ябуулагдадаг. Тиимэһээ колхоз ороонhото болон тэжээлэй ургамалай баян ургаса жэл бүри хуряадаг. Үнгэрэгшэ жэлдэ бүхы тарянайнгаа 80 гаран процентые мүндэртэ сохюулжа, ехэхэн хохидолдо оробошье, ажахын механизаторнууд, таряашад поли дээрэ мөнсогоршье ороoһо гээхэгүй гэһэн уряа доро ажаллажа, гектарай 10,1 центнер ургаса хуряагаа. Мүнөө жэлэй тарилгада хүсэд хүрэхэ үрэһэ хүрэнгэ хаажа, адууһа малдаа бардам тэжээл бэлдэжэ абаа. Тарян ажаhаа колхоз 35.000 түхэригэй сэбэр олзо оруулаа.

КПСС-эй ЦК-гай Хандалгада харюу болгон, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, артелиин механизаторнууд болон таряашад табан жэлэй тодорхойлхы мүнөө жэлдэ бүри эршэмтэйгээр ажаллажа, **гектар бүриһөө 20 центнерһээ бага бэшэ орооһо, 120 центнер хартаабха, 140 центнер овощ хуряажа, гүрэндэ 25.000 центнер таряа, 5.000 центнер хартаабха худалдаха гэһэн угтамжын түсэб абанхай.** Тиихэдэ А. Бикмулинай хүтэлбэрилдэг 1-дэхи тракторна бригадын гэшүүд гектарай 21 центнер орооһо абаха гэжэ шиидэнхэй.

Жэлэй туршада гектар бүриин ургаса хоёр дахин дээшэлүүлхэ ямар арга боломжо ажахыда бииб гэһэн асуудалда правлениин түрүүлэгшэ К. Л. Белоусов ингэжэ харюусаба:

— Баян ургаса механизаторнуудай гарта гэжэ бултанда мэдээжэ. Ушар иимэһээ колхозой правлени, партийна организаци, инженерно-техническэ албан механизаторнуудые бэлдэхэ, мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулдаг. Бүхы 115 механизаторнуудаймнай 59-нь нэгэдэхи, хоёрдохи классай. МТМ-эйн дэргэдэ Бага-Куналейн 5-дахи СПТУ-гай филиал нээгдэһээр табадахи жэлээ ябажа байна. Эдэ жэлнүүдэй туршада тус һургуулиие 50 хүн дүүргэжэ гараа. Тэдэнэр мүнөө түрэл колхоздоо трактористнуудаар ажаллана. Мүнөө механизаторнуудай һуралсалда 23 хүбүүд, басагад ябана. Тосхондомнай 120 гаран үрхэтэ айл ажаһуудаг. Тиимэ болохолооро айл бүхэндэ механизатор бии болохо, — гээд, Константин Лукич хэлэнэ.

Бидэ һаяхан Хара-Шэбэрээр ябахадаа, филиалай хүдэлмэритэй танилсабабди.

Колхозой МТМ-эйн хоёрдохи дабхарта гарахадамнай хэшээл түлэг дундаа ябажа байба. 16—17 наһанай хорёод хүбүүд, басагад багшынгаа үгэ бүхэниие анхаралтайгаар шагнанад. Ханаарнь плакат, схемэ, чертёж гэхэ мэтэ дүүрэн. Ута гонзогор стол дээрэ элдэб часть, деталь, приборнууд табигданхай.

Һуралсалай таһагые даагша, ажахын главна инженер П. Д. Полянский «Беларусь» тракторай двигателиин газ хубаарилдаг механизмын эбдэрдэг шалтагаанууд тухай тодорхойгоор хөөрэнэ. Удаань һурагшад урда үзэһэн материалаа дабтажа эхилбэ.

«ДТ-75» трактор ямар частьнуудһаа, бүридэдэг бэ, хайшан гээд хүдэлдэг бэ гэһэн асуудалда Нина Варфоломеева самбарта гараад, тоб бэйса харюусахадаа, «5» гэһэн сэгнэлтэ абаба.

Филиалда 16 хүбүүд, 7 басагад һурана. Тэдэнэр бултадаа Хара-Шэбэрэй наймаан жэлэй һургуули нёдондо дүүргэһэн. Һуралсал октябриин 23-һаа эхилээ. Хэшээл үглөөнэй 8 час 30 минутаһаа эхилээд, үдэшын 4 сагта дүүрэдэг, воскресениин үдэр амардаг. Класс табан звено боложо хубааранхай. Звено бүхэн хоорондоо мүрысэдэг. Классай ахалагша Рома Ахмадулинай эрилтые һурагша бүхэн наринаар сахидаг. Бидэнэй ябахада, нэгэ звеногойхид мастерскойдо трактор заһабарилгада хабаадалсажа, ажалай дүршэл гаража байгаа һэн. Звено бүхэн ээлжээгээр иимэ дүршэл гарадаг гуримтай. Һурагшад училищиһаа һарадаа 10 түхэриг стипенди, колхозһоо 30 түхэриг салин абана.

Городто һуража байтараа хүдөөдэ ерэжэ, механизатор болохо гэжэ юундэ шиидээбта гээд Нина Варфоломееваһаа асуухадамнай, тэрэ ингэжэ хэлэбэ:

— Хани басагадни үни хада хоёрдохи классай трактористнар болонхой, нютагтаа хүндэтэй. Би тэдэнһээ юундэ гээгдэхэ болоо биб. Галина Забровская тээмэндэ комсомолой областной конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, басагад, механизаторай мэргэжэл шудалыт гэжэ уряалаа. Республика соогоо сууда гараһан Агния Феоктистовна Варфоломеевае абаад харыт. Тэрэ бүхы наһан соогоо түрэл колхоздоо трактористаар ажаллана, СССР-эй Верховно Соведэй депутат болонхой. Эсэгэмни жолоошон, ахамни энэ филиал дүүргэжэ гараһан. Нэгэ гэр бүлэһөө гурбан хүн механизатор болохомнай, — гээд, Варфоломеева һанаһанаа сэхэ руунь хэлэбэ.

Һуралсалай болзор нэгэ жэлэй. Апрелиин 15 болотор эндээ һураад, хабарай тарилгын эхилхэдэ, зариманиинь тракторта һууха, сээлкэшэнээр ажаллаха. Удаань хуралгын эхилтэр һуралсалаа үргэлжэлүүлжэ. Хуряалгада трактор, комбайн дааҗа ажаллаха, тиигээд гүрэнэй шалгалта барижа, «олон мэргэжэлтэй механизатор» гэһэн диплом абаха юм.

Ерээдүйн механизаторнууд табан предмет шудална. Предмет бүхэниие ажахын мэргэжэлтэд заадаг. Трактор, комбайнай материальна частиие, үйлсөөр машина жолоодохо гуримые колхозой главна инженер П. Д. Полянский, хүдөө ажахын зэр зэмсэгые — МТМ-эйн механик Г. Д. Ушаков, электрооборудовани, черчени — механик Д. М. Сапожников, агротехникые — ахамад агроном Н. Л. Шайдуров, обществоведени — партийна организациин секретариин орлогшо В. В. Черных гэгшэд хүтэлбэрилнэ. Эгээл олон час трактор, комбайнай материальна часть, хүдөө ажахын зэр зэмсэгүүдые шудалалга ба ажалай дүршэл гаралгада үгтэнхэй.

Механизаторнуудые бэлдэхэ, мэргэжэл шадабариинь дээшэлүүлхэ асуудалые иимээр шиидхэдэг болоhоной ашаар колхоз трактористнуудаар дуталдахаяа үнинэй болинхой. Бүхы трактор, комбайнууд хоёр халаанда ашаглагдадаг.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

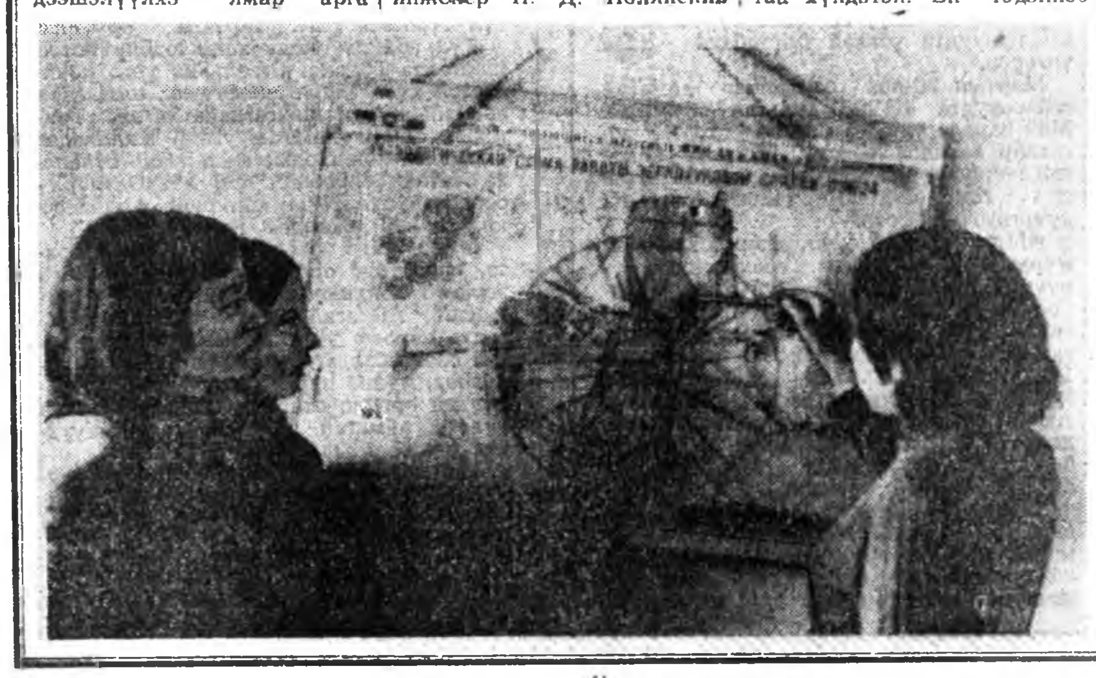

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: баруун гарһаа — Н. Варфоломеева, М. Голендухина, Л. Непогодьева гэгшэд «СУК-24» сеялкын чертёж шудалжа б[...]над.

Авторай фото.

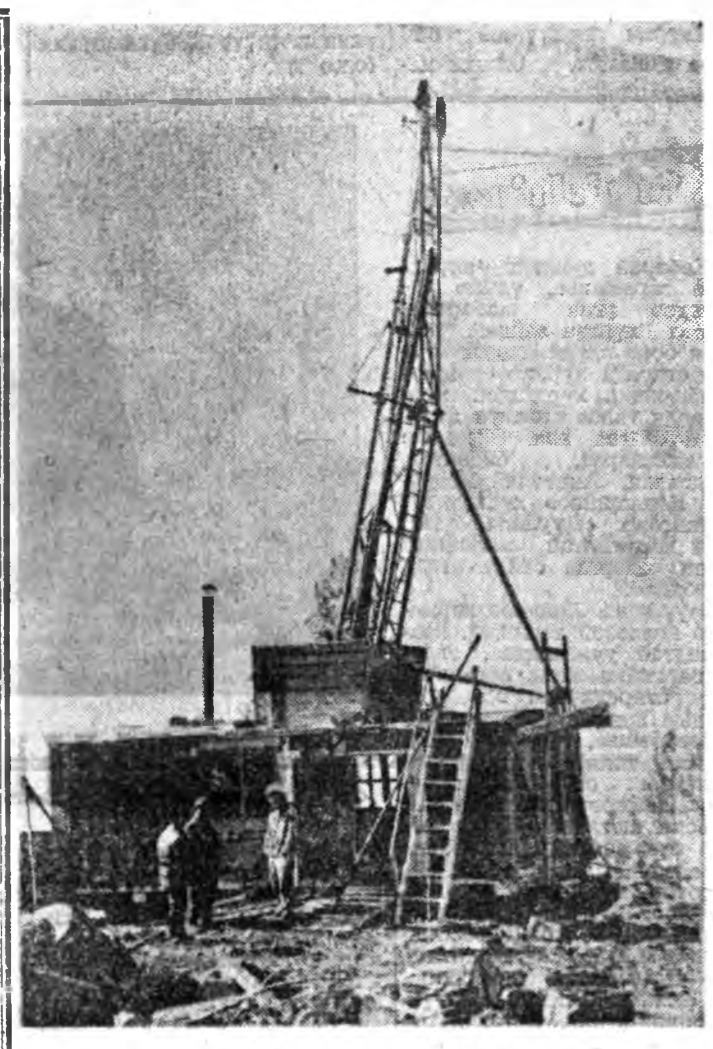

ЭРХИМ АЖАЛААРАА СУУРХАНА

Сэлэнгын геолого-шэнжэлэлгын экспедициин Наранай партиин коллектив юһэдэхи табан жэлэй эхинһээ байгаалиин баялиг бэдэрхэ хүдэлмэри һайнаар ябуулна. Эдэнэр Олон-Шэбэртэдэ шулуун нүүрһэнэй хэбтэшэ олоод, шэнжэлэлгэ хэжэ дүүргэө. Мүнөө Ивалгын талада геолого-шэнжэлэлгын хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Ажал хэрэгээ һайн мэдэдэг, дүршэл шадабаритай, үндэр мэргэжэлтэй геологууд, проходчигууд, газар үрэмдэгшэд эндэ олон юм. Эдэнэр абаһан даабаряа саг болзор соонь дүүргэхын тула ехэхэн хүсэ оролдолго гаргажа байдаг.

Энэ партиин коллектив гурбадахи шиидхэхы жэлэй даабари амжалтатайгаар дүүргэжэ, Буряадай геологоуправлениин коллективүүдэй дунда хэдэн удаа шалгаран гараһан байха юм.

Наранай партиин коллектив дүрбэдэхи тодорхойлхы жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхээр уялга абанхай. Мүнөө газар үрэмдэгшэдэй, проходчигуудай, геологуудай дунда мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнхэй. Иимэ эдэбхи үүсхэлтэйгөөр хүдэлжэ, байһан Наранай партиин коллектив байгша оной нэгэдэхи квартал соо газар малтаха даабаряа найман хоногоор уридшалан дүүргэжэ, геологуудайнгаа заншалта һайндэрые нэрэтэй солотойгоор угтажа байна.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Наранай партиин газар үрэмдэдэг 5-дахи түхеэрэлгын дэргэдэ; эрхим проходчигууд (зүүн гарһаа) Б. Н. Золотарев, В. П. Закаменский гэгшэд ажалдаа.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото-зурагууд.

ТҮРҮҮЛЖЭ ЯБАҺААР

Багдаринай геолого-шэнжэлэлгын экспедициин Октябрьска партиин хүдэлмэришэд хэдэхэн жэлэй саана Урда Муяын үндэр өөдэ харгы гаргажа эхилһэн юм. Ангуудай зүргөөр ашаатай машинын ябаха харгы гаргаха гээшэ тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ ааб даа. Нилээд олон бэрхэшээлнүүд дайралдадаг һэн. Хабсагай шулуун байсануудые сүмэ сохижо, үндэр хадануудай халагаар харгы гаргагдаа. Эгээл бэрхэшээлтэй участогуудта коммунист Казан Иванович Сарапуловые табидаг һэн. Тэрэ ямаршье даабари абахадаа, болзор соонь, һайн шанартайгаар бүтээхэ гэжэ эрмэлзэхэ. Тиимэ эрилтэ хамта хүдэлдэг нүхэдэйнгөөшье урда табидаг заншалтай һэн.

Тэрэнэй оролдолго шадабариин ашаар лэ үүлэнэй үнжэдэг үндэрнүүд өөдэ харгы богони болзор соо татагдаһан юм. Эндэ геолого-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэхын тула уурхайнуудые бэлдэхэ ушар гараа. Казан Иванович Сарапуловай хүтэлбэрилдэг бригадын хүдэмэришэд түрүүшын штольни малтаха даабари абабад. Энэ ажалые амжалтатайгаар эхилхын тула һайн бэлэдхэл хэбэд. Хамаг оньһон түхеэрэлгэнүүдэй нишэ асарагдажа, электрын галай бии болоходо, гранит шулуу дэлбэлэн, газар малтажа ороо бэлэй.

Тингэхэдэ Казан Иванович Сарапулов һара соо 100 метр газар малтаха гэһэн үүсхэл гаргаа бэлэй. Далайн нюрууһаа 1600 метр үндэртэ хүдэлжэ байгаад, иимэ ехэ ажал хэхэ гээшэ нилээд бэрхэшээлтэй һэн. Казан Иванович бии байгаа арга боломжонуудаа һайса хаража үзөөд, иимэ үүсхэл гаргаһан байгаа бшуу. Һарадаа 100 метртэ газар нүхэлэн малтахын тула халаан соо бригадынь нэгэ гэшүүн таба метр үрэгэнтэй, 3 метр үндэртэйгөөр 60 сантиметр урагшаа дабшаха ушартай болоно.

Бригадынь гэшүүн Михаил Свинобой, Доржи [...]нов, Алексей Комогос[...]шэд олон жэл геологи[...] шэнжэлэлгын хүдэлмэридэ[...]дэлжэ, баян дүршэлтэй [...]һон зон. Эдэнэр Казан[...]нович Сарапуловтай [...] арбан гурбадахи жэл[...] унтада хүдэлнэ. Энэ [...] соо нилээд ехэ ажал [...] юм бэзэ.

Оньһон техникээ[...]сэ ехэтэйгээр ашаглаж[...]зарай хүрьһэ түр[...] малтахын тула дүй дүр[...] мэргэжэл шадабари[...]тэй болодог. Казан И[...]вич Сарапуловай бри[...] хүдэлмэришэд хоёр [...] ондоо мэргэжэлтэй [...] юм. Жэшээлхэдэ, [...] Цыденов проходчигой [...]дэхи разрядтай һаа, һа[...] слесариин гурбадахи р[...] абаба. Оньһон түхеэр[...]нүүдэй эбдэрээ һаань, [...]жи Цыденов саг дары[...] барилжа, тэрэниие бү[...] ехэтэйгээр ашаглаха [...] тэнь нилээд туһалдаг[...]

Казан Иванович түй[...] амжалтаараа һанааг[...] һаад ябадаг бэшэ ааб[...] Үдэр бүри улам эрш[...]гээр хүдэлхэ гэһэн [...] хүдэлмэришэн бүхэн[...] урда табидаг. Тэрэ а[...] ажалда тэгшэ һайнаар [...]жэ, түрүү ажалай үлы[...]шээ харуулжа ябадаг. [...]нэй даадаг бригадын к[...]тив үнгэрһэн жэл соо [...] метр газар малтажа, Ба[...] аймагай проходчигуудай[...]ла эгээл үндэр бүтээсэ [...]һан юм. Юһэдэхи таб[...]лэй дүрбэдэхи, тодорх[...] жэлдэ бүри габшаг[...] хүдэлжэ, 1300 метр [...] малтаха гэһэн уялга[...]

Сарапуловай даадаг[...]гадын проходчигууд [...] бүриингөө даабари үл[...] дүүргэжэ, геологуудай [...] шанартайгаар шэнж[...] хэхэ хэрэгтэнь хуб[...] оруулалсана. Эдэнэр [...]хи табан жэлэй гурба[...] шиидхэхы жэлдэ абаһан[...]гаяа амжалтатайгаар [...]лүүлһэн юм. Бригадын[...]шүүд Доржи Цыденов, [...] Никаноров гэгшэд [...] оной социалис мүры[...]илагша» гэһэн тэм[...] шагнагдаа. Харин [...] Иванович Сарапулов [...]лай Улаан Тугай о[...] хүртэбэ. Эхэ ором[...]рэл Коммунис па[...] үнэн сэхэ, ажалч[...]хэ хүбүүд, баса[...] хэзээдэшье марта[...] Тэдэнэй нэрэ [...] олоной дунда суу[...]жа, гүрэн түрын хайра[...]нал — орден, медаль[...] барюулна.

Тэрэнэй даадаг бри[...] проходчигууд Петр Ф[...]вич Пановой бригада[...]рысэдэг юм. Эдэнэр [...] бүриин дүн согсолон [...]жа, сасуулан үзэдэг з[...]тай. Социалис мүры[...]илахын тула хаба ша[...] гамнангүй хүдэлжэ бай[...] Казан Иванович Сара[...]вай бригадын нэрэ со[...]магай Хүндэлэлэй с[...] һаа буудаггүй шахуу[...]нэр эрхим түрүү ажал[...] суурхажа ябаһаар.

Эдэнэр нэгэдэхи кварта[...]гаа даабари үлүүлжэ, [...]гуудай заншал[...] һайн[...] ажалай б[...] [...]эр у[...] байһандаа урма [...]

К. ЖАМЬЯНО[...]

ОЛОНОЙ ОРОЛДОЛГООР

Хяагтын аймагай олон тоото һаалишад үбэлэйшье һарануудта ехэ һү һаажа, хараалһан түсэбөө болзорһоо урид дүүргэхэ талаар ехэ амжалта түйлажа шадаба. «Пограничный» совхозой һаалишад бүри мартын эхиндэ гүрэндэ һү худалдаха нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб дүүргэһэн тухайгаа мэдүүлһэн. Ажахын һаалишад хахад һарын туршада түсэбһөө гадуур 700 гаран центнер һү бэлэдхэлэй пунктда тушааба. Гурба һарын түсэбэй дүүргэлтэдэ Хяагтын Адагай фермын һаалишад хубитаяа ехээр оруулжа шадаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Энэ ажалша бэрхэ коллектив социалис мүрысөөндэ оло дахин түрүүлжэ, аймаг соогоо нилээд мэдээжэ болонхой юм. Ажахын дүршэлтэй һаалишадай нэгэн Лидия Камчатова хоёр һарын туршада харууһалжа байһан үнеэн бүриһөө 674 килограмм һү һаажа, хамта хүдэлдэг нүхэд сооһоо онсо шалгарга. Бэрхэ һаалишантай хамта ажалладаг Валентина Шурыгина энэ хугасаада үнеэн бүриһөө 508 килограмм һү һаажа, хоёрдохи һуурида ябана.

Тус ажахын Харанхын һүнэй фермын коллективэй ажал хэрэг мүн лэ урагшатай һайн. Оролдосотой бэрхэ һаалишад Долгор Ранжурова, Бальжидма Буянтуева гэгшэд бултанһаа түрүүн гурба һарын туршада һү һааха түсэбөө дүүргэжэ шадаа.

Үбһэ тэжээлээр ядуу үбэлжэлгэдэ ороһоншье һаа, бии байгаа үбһэ, һолоомоёо гамтайгаар гаргашалжа шадаһанай ашаар эндэхи һаалишад иимэ һайн үрэ дүн түйлажа шадаа. Сагаан һолоомоёо кэжэ болотор хэршээд, халуун ууралда дэбтээжэ, талха тарянай зүйлтэй холижо, малдаа эдюулнэ. Фермэ бүридэ тэжээл буйлуулдаг цех һайнаар хүдэлгэгдэнэ.

Харанхын һаалишад сүүдхын туршада 13—14 центнер һү һаажа, бусад коллективүүд соо онсо шалгарна. Һаалишад ажалаа һайнаар эмхидхэжэ, иимэ һайн үрэ дүн түйлажа шадана бшуу. Бэрхэ һаалишадай нэгэн Должид Буянтуева харууһалжа байһан бүлэг үнеэдһээ үдэрэй туршада 180 килограмм һү тушаана гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө 10 литр һү һаажа абана.

Һаяхан Хяагтын совхозой һаалишад болон фермые даагшад эндэ ерэжэ, малшадай ажалаа яажа эмхидхэдэг тухай мэдэһэн, дүй дүршэлтэйнь танилсаһан байна. Долгор Буянтуева суглаарагшадта өөрынгөө дүй дүршэл, хамта хүдэлдэг нүхэдэйнгөө шадабари тухай хэлэжэ үгөө. Отделениин ажал хэрэг, саашанхи зорилгонууд тушаа Алексей Кононович Степанов дэлгэрэнгыгээр тогтоhон байна.

С. РИНЧИНОВА.
Хяагтын аймаг.

СОЁЛОЙ ГУЛАМТАНУУД ТУХАЙ БОДОМЖО

Баргажанай аймагай малшад, таряашад, модо бэлэдхэгшэд, загаһашад — бүхы ажалшад бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хабаадажа, ерэхэ табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй түсэб дүүргэхые эрмэлзэжэ байнхай. Ажалшадые дэмжэжэ, амжалта туйлаха хэрэгтэнь өөрынгөө нилээд ехэ хубитые оруулха гээшэ соёлой ажал ябуулагшадай шанга уялга болоно. Энээнь тухай һаяхан аймагай соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан тон дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэгдэз. Табан жэлэй гурбадахи жэлэй түсэб дүүргэ[illegible] хэрэгтэ соёлой ажал ябуулагшад өөрынгөө хубитые оруулһан юм.

Соёлой 30 байшан, клубууд, 36 библиотекэ, үхибүүдэй һурадаг хүгжэмэй гурбан һургуули, түүхэ болон манай ороной баялигуудые харуулһан музейнүүд манай аймагай ажалшадые хангажа гээшэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ соёлой зургаанууд СССР-эй, мүн Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярнуудтай дашарамдуулан, өөрынгөө хүдэлмэриие яһала һайжаруулһан байха юм. Ажалшадай һонирхомоор лекци, элидхэлнүүд, уншагшадай конференци, ажалдаа шалгаршаһан түрүү хүнүүдэй уулзалганууд, шухала асуудалнуудта харюу үгэлгэ гэхэ мэтын хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдөө. Нёдондо жэлэй декабрь һарада манай аймагай байгуулагдаһаар 50 жэл гүйсэжэ, соёлой эмхи зургаануудай зүгһөө нилээд гүнзэгы удхатай юумэнүүд хэгдэһэн байха. Жэшээнь, Читкан нютагта үни удаан сагта библиотекареэр хүдэлжэ байһан Валентина Иосифовна Алексеева совхозой ажалшадай дунда нилээд ехэ ойлгуулamжын шанартай хүдэлмэри ябуулжа, нэрэтэй, хүндэтэй болоо. Үүрэгэй худөөгэй соёлой байшангай коллектив Анатолий Викторович Даненбергын хүтэлбэри доро ажалшадай дунда нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулдаг. Соёлой хүдөөгэй клубта уран һайханай бүлгэмэй коллектив һонин концерт, нүмэргүүдые бэлдэжэ, гансашье өөрынгөө нютагайхидые баясуулдаг бэшэ, мүн ондоо газарнуудта ошожо, өөрынгөө шадабари харуулдаг. Баргажанай адагай библиотекэ модо бэлэдхэгшэдэй болон загаһашадай дунда хүдэлмэри эрхилдэг байна. Хүдэлмэри эрхилхэдээ, клуб болон библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд өөр өөрынгөө колхоз, совхозой, предприятиин ажалай амжалтануудай дүнгүүдые хүн зондо ойлгуулдаг, саашадаа ямар аргаар үйлэдбэриин бүтээсые һайжаруулхаб гэһэн асуудалнуудта анхаралаа хандуулдаг.

Соёлой эмхи зургаануудай хүдэлмэриие саашадань улам һайжаруулхын тула, хэгдэжэ байһан юумэнэйн дээрэһээ зарим клубууд нинтэ политическэ ажал ябуулгын гуламтанууд боложо шададаггүй. Манай аймагта соёлой 160 хүдэлмэрилэгшэдэй 46-ниинь клубуудта хүдэлдэг, тэдэнэй оройдоо табаниинь тусхай мэргэжэлтэй байха юм. Энэ ушарые республикын Соёлой министерство һайн мэдэжэ байдаг, теэд жэлдээ оройдоо 2—3 мэргэжэлтэдые манда эльгээдэг. Энэнь тон үсөөн гээшэ.

Мүнөө үедэ соёлой хүдэлмэри эрхилэгшэд политическэ үндэр харасатай, эрхилэггээ удха шанарые дээшэлүүлхын тула тэдэнэй хоорондо социалис мүрысөөн эмхидхэгдэдэг. 1973 оной дүнгүүдэй ёһоор, Үүрэгэй худөөгэй соёлой байшан, Баргажанай адагай библиотекэ, Һүбын кино харуулдаг установко «эрхим» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Баргажанай леспромхозой клуб, Онёогой худөөгэй клуб, Читканай худөөгэй библиотекэ, Баргажанай үхибүүдэй библиотекэ хүдэлмэреэ нилээд һайжаруулаа.

Эрхим түрүүшүүлынь аймагай Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэһэн, грамотануудаар шагнагдаһан байха юм.

Тингэбэшье соёлой эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ дутуу дунданууд бии. Зарим клуб, библиотекэнүүд хүн зоной эрилтые хүсэд хангадаггүй, үзэл сурталай талаар хүмүүжүүлгын гуламтанууд боложо шададаггүй. Өөрынгөө хүдэлмэриие имагтал һайндэрнүүдтэ зорюулдаг байха юм. Уланай, Баян-Голой соёлой байшангууд арга боломжонуудаа хүсэд хэрэглэжэ, ажалшадай дунда нилээд ехэ ажал ябуулха арга боломжотой. Теэд энэ байшангуудта хүдэлмэрилэгшэдынь ходо һэлгэгдэдэг. Үни удаан сагай түсэб хараалжа, мүртэй хүдэлмэри ябуулха хабань болодоггүй юм. Энэ гансашье соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй гэмээр болодог бэшэ, харин эндэхи колхозуудай партийна организацинууд ёһотой анхаралаа хандуулдаггүй. Энэнь нэгэ талаһаа. Хоёрдохёор, юун бэ гэхэдэ, манай аймагай соёлой байшангуудта, клубуудта тусхай мэргэжэлтэй хүнүүд үсөөн. Тиимэ шын, нэбтэрүүлэгшын шанар шэнжэтэй байха ёһотой бэзэ. Теэд тусхай мэргэжэлгүй хүндэ иимэ эрилтэнүүд нилээн хүндэ байһаниинь ойлгосотой.

Клубуудта юундэ хүдэлмэри ябуулагданагүйб гэхэдэ, тэндэмнай олонхи ушарта хүгжэмшэд байдаггүй. Хүгжэмгүй ямар дуун, хатар байхаб? Энэ асуудал шиидхэбэриеэ хүлеэһээр үнинэй. Үхибүүдэй хүгжэмэй һургуулинуудта иимэ мэргэжэлтэдые бэлдэхэнь хүшэр. Нүгөө талаһаа тиимэ бэлигтэй зон хомор. Гурбадахяар, колхоз, совхозуудта эдэ хүнүүдые бэдэржэ олоод, түлбэриень һомолжо һургахын тула 9 һара — жэл хүлеэхэнь хүшэр байна. Тиимэ хадань, манай республикын ниислэлдэхи соёл гэгээрэлэй болон П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй тусхай һургуулинуud иимэ мэргэжэлтэдые бэлдэлгые үргэдхэжэ, бүхы клубуудые хангаха ёһотой гэжэ һанагдахаар юм.

Теэд хүгжэмшэ хүн үгы гээд клубуудаа хаагаад байха аргагүй. Ганса хүгжэмэй хүсөөр бүхы нинтэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха бэшэ ха юм. Ажалшадай коллективтэ социалис мүрысөө эрхилхэ, ажалай түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ хэрэгтэнь клубууд нилээдгүй ехэ хүдэлмэри ябуулха аргатай. Худөөгэй клуб социалис мүрысөө эрхилхэ, тэрэнэй ябасые хинаха, мүрысөөнэй дүнгүүдые саг соонь ажалшадта соносхохо уялгатай.

Һүүлэй жэлнүүдтэ клубуудта ажалай түрүүшүүлые суурхуулһан, тэдэнэй дүй дүршэлдэ зорюулагдаһан уулзалганууд, үдэшэнүүд олошороо. Тэрээнһээ гадна, шэнэ ёһо заншал харуулһан үдэшэнүүд, мүнөө үеын һайндэрнүүд олоор үнгэргэгдэдэг. Теэд Соёлой министерствын методическа кабинет, соёлой институдай багшанар һайндэрнүүд тухай гүнзэгы удхатайгаар, һонирхомоор хөөрэхэ, харуулха байгаа гэжэ һанагдана. Арадай уран бүтээлэй байшангай репертуарна хуудаһан уран хурса бэшэ драма пьесэнүүдынь арад зондо мэдээжэ бэшэ, ирагуу һайханаараа, балайшье илгардаггүй дуунуудые толилдог. Тэрэ репертуарна хуудаһан шэнэ ёһо заншалта һайндэрнүүд, ажалай түрүүшүүл тухай үдэшэнүүд ямараар үнгэргэгдэдэг бэ гэжэ түрүүшүүлэй дүршэл тухай уран гоёор харуулха байгаа. 1974 оной нэгэдэхи квартапда ямар һайндэрнүүд болохоб, тэдэниие хайшан гээд үнгэргэхэб гэһэн ном Арадай уран бүтээлэй байшан хэблээ. Теэд тэрэнь зохёохы, үүсхэлтэ ажалай гэршэ бэшэ гэжэ һанамаар байха юм.

Манай республикада гүнзэгы удхатай ажал ябуулдаг агитбригаданууд бии юм гэлсэдэг. Тэдэнэй шадабари мэргэжэлые зураглаһан статья, номшье байдаггүй. Тиимэ агитбригаданууд республикын соёлой байшангуудта ошожо, өөрынгөө шадабариие харуулжа, ондоо агитбригаданудые һургаха ёһотой.

Һүүлэй жэлнүүдтэ колхоз, совхозуудтамнай мал ажалда, таряалан дээгүүр улаан булангууд нээгдэнги. Соёлой тэдэ гуламтануудта ажалшад ехэ дуратайгаар ябадаг. Теэд тэрэ улаан булангуудай хүдэлмэриие нэн түрүүн соёлшод эмхидхэн ябуулха уялгатай. Хэрбээ соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй байшан, клубуудые өөрынгөө хүдэлмэриин гол гуламта, түб гэжэ тоолодог һаань, улаан булангууд тэдэнэй анхаралда байха ёһотой. Кино, концерт хаана болодог бэ? Улаан булан соо. Библиотекарь худөө гарахадаа, өөрынгөө уншагшадтай хаана уулзанаб? Баһа улаан булан соо. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые ажалшад хаана тобшолноб? Улаан буланда. Үргэлжэ ажал дээрээ ябажа байһан малшад, таряашад сүлөөтэй сагтаа улаан булан соогоо сугларжа, шатар наадаха, газетэ, журнал уншаха, һүүлэй һонин мэдэхэ хүсэлэнтэй байдаг. Теэд соёлой олонхи ажал ябуулагшад улаан булан хайшан гээд хүдэлмэрилхэ ёһотойб гэһэн дүй дүршэлгүй байдаг. Тиимэ һэн туладань, тэдэндэ методическа туһаламжа үзүүлэгдэхэ ёһотой.

Р. ГАРМАЕВ,
КПСС-эй Баргажанай райкомой секретарь.

БИБЛИОТЕКЫН ГАЛХАН

Нэгэтэ үдэшэ Загаһатын үйлсөөр ябахадамни, гартаа номуудые бариһан бүлэг хүбүүд, басагад урдаһаам ерэбэлдаа. Энеэлдэхэ, хөөрэлдэхэшье гээшэнь аргагүй. Соёлойнгоо байшанда һонирхолтой гоё зүжэг наада хараад, тэрээн тухайдаа шогтой хүхюухэнээр хөөрэлдэжэ ябаа ёһотой гэжэ һанаа һэм. Тингэбэшье зуг татан зогсожо:

— Таанар хаанаһаа ябанабта, соёлой байшангһаа гүт? — гэжэ һонирхобоб.

— Үгы-ы, библиотекэһээ ябанабди. Тэндэ уншагшадай конференци болоһон аад... Орожо гарыт. Хүнүүд булта гэраадүй ёһотой, — гэжэ нэгэ басаган урин зөөлэхэнөөр хэлэбэ.

Тэрэ үдэшэ Загаһатын худөөгэй библиотекэдэ үнэхөөрөөшье галтай байгаа һэн. Досоонь ороходом, нэгэ хэды хүн стол тойрожо һуунхай, удаадахи ажалаа хэрэгээ зүбшэн хэлсэнэ.

Библиотекын хэхэ юумэн үнэхөөрөөшье ехэ. Номуудые уншагшадта үгэхэ, уран зохёолдо сэхэ хабаатай асуудалаар хөөрэлдөө үнгэргэхэ, тиигээд холын отара, гүүртэнүүдээр саг үргэлжэ ябажа, ном, журналнуудые тарааха, малшадай ажал хэрэгые харуулһан ханын газетэ гаргалсаха. Эдэ бүгэдые дурдахада бэлэн юм бээз. Зүгөөр бэелүүлхэнь бэрхэтэйшэг байха. Даб гэһээр транспорт олдохогүй, үшөө тиихэдэ өөрын гэр бүлэ, үхибүүд байха.

Тингэбэшье һаань, комсомолка Зинаида Ю Хай арга мүрыень олоод, ажал хүдэлмэреэ тон зүбөөр эмхидхэнэ. Библиотекынгээ номой жасые жэл бүри баяжуулхые оролдодогынь ехэл һайн. Энэ хэрэгтэнь гансашье аймгүйсэдкомой соёлой таһагай бэшэ, мүн Загаһатын совхозой саг үргэлжэ туһалдагынь илангаяа һайшаалтай.

Мүнөө эндэ найман мянган боти ном тоологдоно. Библиотекын дэргэдэ хүүгэдэй таһаг эмхидхэгдээ. Нютагай үхибүүд иишэ таһалгаряагүй ерэжэ, библиотекарь Валентина Челпановагай туһаламжаар хэрэгтэй номуудаа абаха юм. Залуу библиотекарь үхибүүдэй абари зан һайн мэдэхэ, тиимэһээ тэдэнэртэй налагай зохидоор хөөрэлдэжэ, һуралсалдань хабаатай асуудалаар заабари үгэдэг.

Нютагай эдэбхитэд, багшанар, худөө ажахын мэргэжэлтэд библиотекын ажал хүдэлмэридэ ходо туһална. Һүүлэй 2—3 жэлэй туршада эндэ долоон нүүдэл библиотекэ эмхидхэгдээд, бүхы отара ба гүүртэнүүд гүйсэд һайнаар хангагдана. Жэшээнь, Хүльтисоон гэжэ һууринда филиал эмхидхэгдэнхэй.

Четверг бүхэндэ совхоз тусгаар автобус үгэнэ. Библиотекын хүдэлмэрилэгшэ, агитатор болон нютагай соёлшод зүжэг наада бэлдэжэ, неделидээ нэгэ дахин малшадта ошожо харуулна. Жэшээнь, Загаһатын дунда һургуулиин багшанар В. Ч. Чимитов, В. Д. Аюшеев, соёлой байшангай директор П. Ц. Доржиева болон бусад илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Улаан-Үдын соёл гэгээрэлэй училищиин студентка Цыбыгма Чимитова эндэ практика гарана. Зүжэг наада эмхидхэхэдээ, одоол шадамар бэрхэ юм.

Библиотекэдэ номой выставкэ эмхидхэгдэнэ. Шэнэ номуудай ороһон тухай нютагай хүн зондо болзортонь мэдүүлдэг заншалтай. Мүнөө 600 хүн таһалгаряагүй ном абажа уншана. Жэшээнь, хонишод Н-Д Дондоков, Дарима Дамбиева, Анна Солхонова, автомашинын жолоошон Бадма Саглуев, механизатор Валерий Соктоев, пенсионернүүд Х. Номноев, Ц. Уладаева болон бусад номуудые илангаяа олоор уншана.

Иигэжэ библиотекын галхан орой үдэшэ болотор носожо, дуратайшуулые уряалан даллажа байна. Энээхэн галханиие Зинаида Ю Хай Валентина Челпанова хоёр дэгжээн носоожо, бүришье һаргама туяатай болгоно бшуу.

С. ХАЛТУЕВ.

Хэжэнгын аймаг.

Анна Иннокентьевна Сизых аяар долоон жэлэй турша соо Бэшүүрэй аймагай Елань тосхондо наймаашанаар ажаллана. Хүдэлмэришэдэй эрилтэнүүдые гүйсэд һайнаар хангаха гэжэ саг үргэлжэ оролдожо байдаг энэ наймаашан нютагайнгаа зондо хүндэтэй болонхой. Тэрэ жэл бүри түсэбөө ходо үлүүлэн дүүргэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. И. Сизых.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Буряадай комсомолой 50 жэлэй ой

ОН ЖЭЛНҮҮДЭЙ ҮНГЭРӨӨШЬЕ ҺААНЬ...

ДУРДАЛГА

1928 ондо Дээдэ-Үдын долоон жэлэй нэгэдэхи һургуули дүүргээ бэлэйб. Тэрэ үедэ һургуулинуудта комсомолой организацинууд үгы байгаа. Тиимэһээ комсомолдо ороxo хэдышье дуратай һаа, орожо шадаагүй һэм.

Бури һүүлдэ 1929 ондо Дээдэ-Үдын укомой дэргэдэхи комсомолой эмхидэ гэшүүнээр абтажа, тэрэл жэлдээ һая нээгдэһэн худөө ажахын техникумдэ комсомолой путёвкоор эльгээгдэжэ, һураха болоо бэлэйб. 20-ёод, 30-аад онуудай комсомолшуудай хубида хүндэ хүшэр жэлнүүд ушараа. Гэбэшье бидэнэр бэрхэшээлнүүдһээ айн, һүрдэнгүй туха шадалаараа социализм байгуулгын агуухэ хэрэгтэ туһалдаг байгаабди.

Тэрэ үедэ республика доторнай үзэг бэшэг мэдэхэгүй хүнүүд олон байгаа. Тиимэһээ богони болзорой курса дүүргээд, үзэг бэшэг мэдэхэгүй зониие уншуулжа, бэшүүлжэ һургадаг болообди. Би хилээмэнэй пекарнида «Ломовик» гэжэ олзоборилгын артельдэ иимэ хүдэлмэри ябуулжа эхилээ һэм.

1930 ондо Дээдэ-Үдын шэлэй заводой барилгын эхилхэдэ, нүхэ малтахаяа, фундаментыень табилсахаяа ошодог болообди. Харин 1931 оной январь соо соёлой добтолгын габшагай һара соносхогдожо, намайе Эхирит-Булгадай аймагай Ользоной сельскэ Совет эльгээбэ. Тэндэ үзэг бэшэг мэдэхэгүй зондо ном зааха, комсомолой эмхинүүдые шэнээр эмхидхэхэ, нютагай зоной дунда колхоз тухай ойлгуулaмжын хүдэлмэри ябуулха даабаритай һэм.

Иигэжэ тэрэ дүлэтэ жэлнүүдэй залуу үетэн, комсомолшууд ходоо түрүү зэргэдэ ябадаг һэн. Мүнөө ерээд байһан сагай тогтолгодо тэдэнэрэй оруулһан хубита ехэ. Тиимэһээ Буряадай комсомолой 50 жэлэй ойн баярай үмэнэ үнгэрһэн сагаа һанахада һониншье, уярмааршье.

Тэрэ сагһаа хойшо хэды олон жэлнүүдэй үнгэрбэшье, манай залуу наһан мүнөөнэй залуу үетэнэй тухай һанажа ябадаг һаань һайн һэн.

М. АШИРОВА.

ДЭЛХЭЙН СААНАҺАА
ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

БУДАПЕШТ

Харилсаа холбоон үргэдэнэ

ТАСС

Радиотехническэ, радиотелевизионно промышленностиин талаар совет-венгер харилсаа холбоон шэнэ шатадаа оробо. Һая баталагдаһан хэлсээнэй үндэһөөр, «Видеотон» гэжэ завод байгша онһоо эхилжэ, «Темп-209» түхэлэй телевизорнүүдэй корпусуудые Советскэ Союзда эльгээхэнь. Ойрын ургаан жэлэй турша соо эльгээлгэнэй хэмжээн 8,5 дахин ехэ боложо, 1980 ондо 850 мянгада хүрэхэ юм. Оронһонь «Рубин-707» түхэлэй 51 мянган, үнгэтэ телевизионно приемник, мүн шэнэ түхэлэй үнгэтэ телевизорнүүдые бүтээхын тула технологическа документаци Венгри 1980 он болотор абаха байна.

КАБУЛ

Советскэ Союзай туһаламжаар

ТАСС

Советскэ Союзай туһаламжаар Афганистанай ниислэл хотын районуудай нэгэндэ барigдаһан Джангалагска автомеханическа техникумдэ хэшээлнүүд эхилбэ. 20 гектар талмай эзэлдэг техникумэй лабораторинууд, һуралсалай мастерскойнууд соо 700 хүн һураха байна.

Автотранспорт, промышленна предприятинуудай электро-түхеэрэлгэнүүдые барилха, ашаглаха талаар мэргэжэлтэдые совет багшанар бэлдэжэ эхилбэ. Афганистанай Республикын хүгжэжэ байгаа экономикодо национальна кадрнууд хэрэгтэй юм.

ХАНОЙ

ГОЛ ШУХАЛА ЗОРИЛГО

ТАСС

Худөө ажахынгаа үйлэдбэри үргэдхэн һайжаруулха гээшэ ДРВ-гэй кооперативнуудай үмэнэхи гол шухала зорилго мүн. Энээниие амжалтатайгаар бэелүүлхын тула Вьетнамай Ажалшадай партиин үүсхэлээр орон дотор шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха хүдэлмэри эхилээ. Олон провинцинуудай партийна организацинууд мэргэжэлтэдэй, залуушуулай отрядуудые эмхидхэнэ, барайгар тарижа ургуулха, мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилэн абадаг мэргэжэл шэглэлтэй районууд болохо худөөгэй нютагуудта тэдэниие эльгээнэ.

Жэшээлхэдэ, Нгеан провинци энэ талаар ехэ арга боломжонуудтай юм. Провинциин нуга голнуудта барайгар тарижа ургуулхада ехэл таарамжатай гэжэ вьетнам мэргэжэлтэд тоолоно. Байгша оной түрүүшын гурба һарын турша соо 7 мянган хүн Нгеан провинциин худөө ажахын кооперативуудта хүдэлхэеэ ерэбэ. 17 мянган гектар тарилгын талмайтай 12 ажахы эндэ эмхидхэгдэхэ. Нүүжэ ерэгшэдэй ажаһууха байрын гэрнүүд, һургуулинууд, больницанууд баригдана.

Тханьхоа провинцида 2 мянга гаран гектар газар элдүүрилэн ашаглагдаа. Хада ууланнуудай хоорондохи үргэн ехэ талмай дээрэ оньһожоруулагдаһан бригаданууд хүдэлнэ. Июнь һарын һүүл багта 7 мянга гаран гектар дээрэ тарилгын хүдэлмэри эхилхэ юм.

Ойрын хоёр жэлэй турша соо Нгиало провинци барайгар, сай, алим жэмэс ехээр таридаг болохо байна. Экономическа гурбан шэнэ район бии болгоһоной ашаар энэнь туйлагдаха юм. 5 мянган хүнһөө бүридэһэн, һайн дуратанай түрүүшын отряд энэ провинцида ерээд байнхай.

Саашанхи хоёр жэлэй турша соо республикын худөө ажахын үйлэдбэриие гурбанай нэгэ хубяар үргэдхэхын тула ПТВ-гэй ЦК-гай XXII пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ гэжэ Вьетнамай худөөгэй ажалшад шармайн оролдоно.

ПАРИЖ

Франциин президентые һунгаха тушаа

ТАСС

Президентые һунгаха болохоёо байгаа һунгалтада өөрынгөө кандидатурые дэбжүүлхэ тухай Франциин премьер-министр байһан Жак Шабан-Дельмас соносхобо. Правительствада ородог партинууд намайе дэмжэхэ байха гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Франциин национальна суглаанай түрүүлэгшэ Эдгар Фор президентын тушаалда кандидатураяа дэбжүүлхэ гэжэ шиидэһэн тухайгаа мүн лэ соносхобо.

Болохоёо байгаа һунгалтын үедэ зүүнэй тала баримталдаг хүсэнүүдэй нэгэдэмэл кандидадые дэбжүүлхын түлөө Франциин Коммунис партиин Центральна Комитедэй ээлжээтэ бэшэ пленум һанамжаяа үгөө.

Президентые һунгаха һунгалтын асуудалнуудые хаража үзэхын тулада Франциин социалис парти апрелиин 8-да онсо конгресс үнгэргэхэ юм. Тэрэнэй урда тээ, апрелиин 7-до, зүнхилхы ЮДР партиин Центральна Комитедэй заседани болохо.

Дээдэ зэргын бүлэгүүдэй һанамжын ёһоор, президентые һунгаха түрүүшын шата апрелиин 28-да, воскресенидэ боложо магад. Хэрбээ али нэгэн кандидадай диилэнхи олон дуунуудые абаагүй һаань, һунгалтын түрүүшын шатын һүүлээр хоёр долоон хоногой үнгэрөөд байхада, һунгалтын хоёрдохи шатань үнгэргэгдэхэ байна.

ДАККА

Худалдаа наймаан үргэдэнэ

ТАСС

СССР-тэй худалдаа наймаа хэхэ хэлсээндэ гар табигдаһаар хоёр жэлэй ойе Бангладешэй олониитэ үргэнөөр тэмдэглэжэ байна. Хоёр жэлэй турша соо Бангладешэй ба Советскэ Союзай хоорондын худалдаа наймаанай хэмжээн хоёр дахин үргэдэһэн байна гэжэ газетэнүүд тэмдэглэнэ. Советскэ Союз шэнгэн түлишэ, шэрэм, худөө ажахын машинануудые, автомобильнуудые, эд бүд Бангладешэй Республикада худалдадаг юм гээд хэблэл бэшэнэ.

Гвинея Бисау Республикын зэбсэгтэ хүсэнүүд Португалиин колонизаторнуудтай эрэлхэгээр эсэргүүсэн тэмсэнэ. Патриодуудай илалта түгэс сохилтоһоо дайсанай сэрэг, техникэнь хоролтодо орожол байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: патриодууд бута сохин унагааһан [illegible] самолёдой үлэгдэл.

БТА—ТАСС-ай фото.

ДАМАСК

Шэнэ буудалдаан

ТАСС

Сириин харуулай сэрэгшэдэй ба түхеэрэгдэһэн нууга соо шэбээлһэн израильтянуудай хоорондо апрелиин 5-най үглөөгүүр буудалдаан болоо. Сириин сэрэгэй командованиин түлөөлэгшын мэдүүлһэнэй ёһоор, энэ буудалдаанай үедэ Израилиин сэрэгшэд гээлтэ хоролтодо ороһон байна.

Апрелиин 4-нэй үдэшэ Голанай үндэр хадануудта Израилиин ба Сириин сэрэгүүд хоёр хахад час соо үхэр буугаар буудалдаба. Сириин артиллери Израилиин сэрэгүүдэй бэхилэлтын хэдэ хэдэн пунктнуудые, танкнуудай байрлаһан районуудые сэхэ тудаһан, артиллериин 4 батарейе бута сохиһон байха юм.

КАРАКАС

Правительствын декрет

ТАСС

Апура штадта латифундистнуудта хабаатай байһан 1 миллион гектар газар гүрэнэй мэдэлдэ абаха тухай декрет Венесуэлын правительство абаа гээд президентын канцеляриин генеральна секретарь Рамон Эсковар Солом мэдүүлбэ.

НЬЮ-ЙОРК

Буһалгаан үргэлжэлһөөр

ТАСС

Гавайн аралнуудтахи тростнигай плантацинуудай, саахарай заводуудай 9 мянган хүдэлмэришэн һарын турша соо буһалгаалжа байһаар. Эдэнэр салин хүлһыень дээшэлүүлхэ, ажалай шэнэ хэлсээ баталха эрилтэ табина. Ажалшад бата нэгэдэлтэйгээр тэмсэжэ, заабол илалта туйлаха хүсэлэнтэй Гавайн аралнуудтахи худөө ажахын 6 мянган ажалшад буһалгаалагшадые дэмжэн, тэмсэлээ үргэлжэлүүлхые һанаашалжа байһан тухайдаа соносхобо.

ЛУАНГПРАБАНГ

Правительство баталагдаба

ТАСС

Лаосой хаан Шри Саванг Ваттхана гэгшэ оронойнгоо саг зуурын коалицийно шэнэ правительствые ба национальна консультативна политическэ соведые (НКПС) апрелиин 5-да баталба. Шэнэ правительствын премьер-министрээр принц Суванна Фума, национальна консультативна политическэ соведэй (НКПС) президентээр принц Суфанувонг томилогдоо.

ТОКИО

Үргэн ниитэ ажалшадай митинг

ТАСС

Эндэ болоһон митингдэ 80 мянга шахуу ажалшад хабаадаа. Апрелиин 10—11-дэ үнгэргэгдэхөөр хараалагдаһан бүгэдэ ниитын буһалгаанай түсэбүүдые митингдэ хабаадагшад баталба. Эндэ үгэ хэлэһэн хүнүүд салин хүлһыень дээшэлүүлхэ, юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрэлгэ, мүнгэнэй үнын уналга болюулхаар хэмжээнүүдые абаха, социальна байдалыень һайжаруулха эрилтэнүүдые табиһан байна.

САН-ХОСЕ

Һанал нэгэтэй байһанаа мэдүүлнэ

ТАСС

Чилиин Компартиин Генеральна секретарь Луис Корваланиие, фашис хунтын шорон түрмэнүүдтэ хаагдаһан бусад хүнүүдые хамгаалха уряатайгаар Коста-Рикын Арадай манлай гэдэг партиин (ПНА) орган — «Либертад» газетэ Коста-Рикын хүдэлмэришэн ангида, түрүү үзэлтэй бүхы олониитэдэ хандаба.

Хархис сэрэгшэд Чилидэ шуһата муухай үйлэ хэрэгүүдые үүдхэжэ байна гээд газетэдэ тунхаглагдаһан хандалга дотор хэлэгдэнэ. Арадай нэгэдэлэй тала баригшадые хунта үгы хэхээр оролдоно. Чилиин патриодуудые алуурчадай һабарһаа аршалан абархын тула бүхы юумэ хэхэ ёһотойбди. Бидэ Чилиин патриодуудтай һанал нэгэтэйбди гээд ПНА-гай орган тэмдэглэнэ.

ДЕЛИ

МИНИСТРНҮҮДЭЙ УУЛЗАЛГА

ТАСС

Индиин, Бангладешэй ба Пакистанай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй уулзалга апрелиин 5-да эндэ эхилээ. Гурбан ороной хоорондохи харилсаануудта бии байгаа шиидхэгдээгүй асуудалнуудые амгалан ёһоор шиидхэхэ. Урда Азиин энэ хубидахи байдалые улам саашадань гуримшуулха асуудалнуудые энэ уулзалгада хабаадагшад зүбшэн хэлсэхэ юм. Болохоёо байгаа эдэ хэлсээнүүд Урда Азида бата эб найрамдал хангаха хэрэгтэ шухала алхам болохо бээз гэжэ найдажа байһанаа энэ уулзалгын урда тээ Индиин ба Бангладешэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд Сваран Сингх ба Камал Хусейн, Пакистанай оборонын ба гадаадын хэрэгүүдэй гүрэнэй министр Азиз Ахмад гэгшэд элирхэйлэн мэдүүлээ.

МАДРИД

ЗЭРЛИГ БУДҮҮЛИГ ААША

ТАСС

Салин хүлһыень дээшэлүүлхэ эрилтэ табихын тула Ниитын хүдэлмэриин ба зам харилсаанай министерствын түлөөлэгшэдтэй уулзахаяа ерэһэн Брага хотын (Португалиин хойто заха) электронно предприятинуудай хүдэлмэришэдэй делегацинуудые полициинхид зэрлиг бүдүүлигээр сохиһон байна. Энээнһээ уламжалан, олон хүдэлмэришэд ехээр шархатаа гээд «Информасьонес» газетын корреспондент Лиссабонһоо мэдээсэнэ.

Португалиин ажалшад айхабтар хүндэ хүшэр байдалда ажаһууна. Тиихэдэ орон дотор юумэнэй үнэ сэн саг үргэлжэ хүндэрнэ, салин хүлһэнэй доогуур хэмжээн ахир бага байһаар. Орон доторхи мүнгэнэй үнэ жэлэй турша соо 30 процентээр унаа. Түмэр замаар ябалга һаяхан 28 процентээр хүндэрөө. Энэ неделидэ саахарай, ургамалай тоһоной үнэ мүн лэ хүндэрхөөр хүлеэгдэнэ.

ВАШИНГТОН

Пентагоной гаргашалха мүнгэ һомолно

ТАСС

Финансын энэ жэлдэ пентагоной гаргашануудта 668 миллион доллар нэмэжэ һомолхо тухай хуулиин проектые США-гай конгрессэй түлөөлэгшэдэй палата һайшааба. Энэнь правительствын эриһэнһээ 2 шахуу дахин бага юм. Сэрэгэй туйлай ехэ гаргашануудые хорооxo гэжэ конгрессэй гэшүүдэй хүсэдэг боложо байһыень энэ ушар элирхэйлнэ.

Сайгон захиргаанда американ сэрэгэй туһаламжа үзүүлэлгые үргэдхэхэ хэрэг түлөөлэгшэдэй палата буруушаажа дуугаа үгөө. Мүнөөнэй финансын жэлдэ 1,1 миллиард доллар дээрэ үшөө 274 миллион долларой сэрэгэй туһаламжа нэмэжэ үзүүлхэ гэһэн заһабариень хуули гаргагшад буруушааба.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

ШАНГУУД ЭЗЭДЭЭ ХҮЛЕЭНЭ

«Байгал» журналай шанда хүртэхын түлөө эхилһэн нэмэл мүрысөө үнгэргэхэ эмхидхэлэй комитет, мүн хотын ниитын организацинууд тусхай шангуудые тогтооһон байна. «Байгал» журналай, эмхидхэлэй комитедэй тогтооһон түрүүшын гурбан һуури эзэлһэн боксернуудта олгуулагдаха шангуудһаа гадна, гоё һайхан наада харуулһан боксернуудта элдэб янзын шангуудые городой манай эмхи зургаанууд бэлдэбэ. Жэшээнь, «Түрүү һуури эзэлхын түлөө эрхимээр наадаһан боксерто» гэһэн шан КПСС-эй Улаан-Үдын горком, горгүйсэдком барюулха юм. Тиихэдэ облпрофсовет — «боксер — ветеранда», ВЛКСМ-эй горком — «Эгээл залуу боксерто», «Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүд — «Гоё һайхан наада харуулһанайнь түлөө», республикын «Урожай» бүлгэм — «Илалта туйлахаар оролдоһонойнь түлөө», «Спортлото» — «Боксын наада һайн мэдэгшэдэ» гэһэн шангууд тогтоогдобо. Дээрэ дурсагдаһан шангууд хэдтэ барюулагдахань хаб?

ЛВРЗ-гэй соёлой ордондо боксоор эхилһэн нааданай хоёрдохи үдэр спортсменүүд хахад финальна нааданда хабаадаха эрхэ олохоор тулалдаба. Энэ үдэшэ нааданда 24 боксер хабаадаа. Пятницын үдэр һэн тула боксын наадаар һонирходог дуратайшуул соёлой ордондо багтажа удатараа сугларһан байба.

Буряадай АССР-эй командын түлөөлэгшэ, СССР-эй спортын мастер, РСФСР-эй «Локомотив» бүлгэмэй центральна советэй нааданда хабаадалсаһан, республикын олон удаа чемпион болоһон Владимир Султумов энэ үдэрэй наада нээжэ, ордондо сугларагшадые баясуулба. Боксын һайн техникэтэй манай Султумов Узбегэй ССР-һээ ерэһэн мастерта кандидат Анвар Вагаповтай наадаа. Айлшанһаа арба нэгэ наһа аха, наадаараашье зуу гаран уулзалга үнгэргэһэн Владимир Султумов алишье талаараа булюу байба. Тиин һайн добтолго хэһэн Владимир хоёрдохи раундын дүүрэхэ багта шүүһэн байна.

Хоёрдохи ээлжээндэ рингдэ гараһан мастерта кандидат, РСФСР-эй эдиршүүлэй, мүн эрэшүүлэй дундаһаа «Ажалай резервын» түрүү һууринуудые эзэлһэн Александр Медведев (Буряадай АССР) Забайкалиин сэрэгэй округһоо ерэһэн нэгэдэхи разрядай боксёр Андрей Игнатовые аргагүй шүүхэ байба.

Нүгөөдэ — 51—54 килограммай шэгнүүртэн соохоо найман боксёр хахад финальна нааданда хабаадаха эрхэ олохын түлөө наадаба. Энэ нааданда Москва хотын түлөөлэгшэ болоно ерэһэн уласхоорондын классай спортын мастер, СССР-эй, РСФСР-эй, мүн манай республикын чемпион Валерий Стрельниковтэй Буряадай АССР-эй түлөөлэгшэ, мастерта кандидат Виктор Агафонов наадаба. Үнгэрэгшэ жэлдэ «Байгал» журналай чемпион болоһон Агафонов дүршэл баянтай боксерой һайн хамгаалга, добтолго дабажа яда ядаһаар, очкогоороо диилдэхэ баатай болоо. Буряадай АССР-эй командын гэшүүн Борис Доржиев, Узбегэй ССР-эй түлөөлэгшэ Юрий Бабаев гэгшэд Ойдоп Гармаев (Москва), Валерий Шагдыров (БурАССР) хоёрые очкогоороо шүүжэ, хахад финалда наадаха эрхэ олобо. Мүн энэ шэгнүүртэн соохоо спортын мастер Садык Насрутдинов (Узбегэй ССР) манай республикын боксер Виктор Кауровтай наадаа. Урда үдэрынь шүүжэ гараһан, боксын һайн техникэтэй Садык Насрутдиновай энэ үдэшэ нидхэеэ шулгарһан дээрэһээ, саашадаа мүрысэхэ эрхэгүй болоһондонь халагламаар байгаа һэн. Солбон бэрхээр добтолдогоороо республика доторо мэдээжэ болоһон Валентин Авдюшев Узбегэй ССР-һээ ерэһэн Алишер Ходжаевые хоёрдохи раундада нокдаунда оруулжа байгаад, шүүжэ гараба. Эдэнэй удаа Буряадай АССР-эй командын гэшүүд Николай Мониев Анатолий Анфилофьев хоёр наадахаар дуудагдана. Хоёрдохи раундын үедэ һайн добтолго хэжэ ябаһан Анфилофьев нэгэ мэдэхэдээ, нидхэеэ шулгаржа, саашадаа нааданда хабаадалсаха эрхэгүй болошоһон байба.

63,5—67 килограммай шэгнүүртэн соохоо Вячеслав Тарасов (Шэтэ), Виктор Полтавский (Фрунзе) гэгшэд манай республикын боксернууд Плюснин Сафонов хоёрые нокдаунда оруулжа байгаад, шүүжэ гарахадаа, хахад финалда наадаха болобо.

Энэ үдэрэй һүүлшын нааданда хүндэ шэгнүүртэй боксернууд рингдэ дуудагдажа, ордондо сугларагшадай дунда хүлгөөтэй болоодхино. Эгээл түрүүлэн, Буряадай АССР-эй түлөөлэгшэ, республикын үнинэй спортсменүүдэй нэгэн Иван Любчик Шэтэһээ ерэһэн залуу боксер Александр Софинтой наадахаар рингдэ гаража ерэнэ. Зүгөөр Иван Любчик наадахадаа, сугларагшадай һанаһанда хүрэбэгүй. Юуб гэхэдэ, добтолго хэхэдээ, өөрыгөө хамгаалгые мартаһан манай боксер сабиргайгаа шулгархадаа, саашадаа наадаха эрхэгүй болобо бшуу. Манай республикада Узбегэй ССР-һээ хоёрдохёо ерэһэн спортын мастер Халматжен Садыков Николай Сивец (БурАССР) гэгшые нокдаунда оруулжа байгаад шүүһэн байна.

Үсэгэлдэр, мүнөөдэр хахад финальна, түгэсхэлэй наадануд үнгэргэгдөө.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ДҮРШЭЛӨӨ АНДААДАБА

Нарһата тосхондо хүүгэдэй саад, ясли даагшад болон хүмүүжүүлэгшэдэй нэгэ үдэрэй семинар болобо. Семинарта Яруунын аймагай Тэлимбэ, Гүүндэ, Нисэнгэ, Үдэ-Витимэй экспедици болон бусад һууринай хүүгэдэй ясли, саадуудай хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаһан байна. Эдэнэр Нарһатын нэгэдэхи саадта ошожо, үхибүүдэй ямараар хүмүүжүүлэгдэдэгээр һонирхоо.

Холын тосхонуудһаа ерэһэн хүмүүжүүлэгшэд тус саадай хүдэлмэрилэгшэдэй ажалаа һайнаар эмхидхэжэ шадаһание хараһан, мүн өөһэдынгөө дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэһэн байха юм.

В. БАЙБОРОДИН.

Хүдөөгэй залуушуулда техничесэнэ мэргэжэл олгодог училищиин шэнэ байшангай һуури Тарбагатай тосхондо табигдажа эхилһэн юм. Мүнөө барилга түлэг дундаа. Эндэ училищиин байшангһаа гадна, һурагшадай хамтын байра, столово, спортын талмай, гараж баригдахаар түсэблэгдэнхэй.

«Целинстрой» трестын 1011-дэхи нүүдэл колонныи барилгашад эндэ хүдэлжэ байна. Тус училищиин инженернүүд, технигүүд болон багшанарай байха 48 байратай гэрэй барилга барижа захалба.

Барилгын ашаглалгада үгтэхэдэ, 1975 оной һуралсалай жэлһээ һурагшад түрүүшынгээ хэшээл үнгэргэхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ барилга харуулагдана.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

БАЛЬНА ХАТАРАЙ БЭРХЭШҮҮЛ

Һүүлэй үедэ Сэлэнгын аймагай нютагуудта бальна хатарта һураха дуратайшуул олошороо. Тэдэнэй дунда мэдээжэ болоһон хонишод, малшад бии. Ажалай эдэ түрүүшүүл хатарай конкурсдо эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болонхой.

Аймагай түб—Гусиноозерскын соёлой ордондо шадамар бэрхээр хатардаг залуушуул һаяхан сугларба. «Бальна хатарта али нютагай залуушуул бэрхэб?» гэһэн түгэсхэлэй конкурс үнгэргэһэн байна. Конкурсдо хамтадаа 56 хүбүүд, басагад хабаадажа, түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысэһэн байна. Эдэнэрэй дундаһаа хорин дүрбэн бэрхэшүүл шалгаржа, аймаг соогоо түрүү һууринуудые эзэлбэ.

Эдэнэр байгша оной апрелиин 18-да Улаан-Үдэ хотодо эхилхэ бальна хатар гүйсэдхэгшэдэй республикын түгэсхэлэй конкурсдо хабаадалсаха эрхэ олоһон байна. Тэдэнэй дунда Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой, Ленинэй, Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай залуушуул Бато Ринчинов — Мэдэгма Гомбоева, хонишон хүбүүн Валерий Жамбалов — Светлана Молонова, Жаргал Доржиев — Люба Дансарунова, Эрдэни Цыбикжапов — Маргарита Бадмажапова, Альберт Эрдынеев — Полина Тарнуева, Владимир Людмила Бартановтан болон бусад бии.

Ц. БАЛДАНОВ.

ТОБШОХОНООР МЭДЭЭСЭХЭДЭ

☆ **Аймагай «Малшан» газетын радакцида СССР-эй Журналистнуудай холбоной гэшүүд болон аймагай газетын эдэбхитэд суглаа үнгэргэбэ. «Ажалшадай дунда социалис мүрысөө үнгэргэхэ хэрэгтэ аймагай газетын зорилго» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.**

Ц. ЦЫБДЕНОВ.

Ахын аймаг.

Улаан-Үдын «Электромашина» заводой хүдэлмэришэдэй хүүгэдэй саадта 190 багашуул хүмүүжүүлэгдэдэг юм. Тэдэнэрые тусхай мэргэжэлтэй энэрхы сэдьхэлтэй хүдэлмэрилэгшэд хүмүүжүүлжэ байдаг. Саадые даагша Н. Р. Сотнезова дүршэлтэй багша, хүмүүжүүлэгшэ гэжэ түрэлхидэй дунда мэдээжэ болонхой.

Ф. СТЕПАНОВ.

Туранай совхозой түб — Хойто-Гол һууринда шэнэ бараагууд олоор баригдана. Һаяхан эндэ совхозой конторын байшан ашаглалгада үгтэбэ. Нютагай барилгашад Е. Е. Замбулаев, С-Б. Бильдуев, Д. Л. Сарапеев, Ч. С. Зарбактаев гэгшэд тус барилга богони саг соо бариба.

Р-С. СЫМБЕЕВ.

Түнхэнэй аймаг.

ХАНИ БАРИСААМНАЙ МҮНХЭ

Монголой Арадай Республикын Булган аймагай Тэ... хын дунда һургуулиин һурагшад болон багшанартай м... най һургуулиинхид үнинэй холбоо барисаатай юм.

Манай һургуулиин һурагшадай ажабайдалтай, һура... салтай танилсахын, мүн барилдаагаар, санаар, кон... гаар мүрысэхын тула Тэшхын дунда һургуулиин ... ман багша, 15 һурагша хабарай амаралтын үедэ ман... да ерээ һэн.

Монгол-совет арадуудай хани барисаанай суглаан ... үдэшэлэн болобо. Эндэ Тэшхын дунда һургуулиин эх... классуудай багша Сэнгэ, манай һургуулиин түүхын ба... ша Нина Будожаповна Цыренова үгэ хэлэхэдээ, ... дүү хоёр арадай хани барисаанай улам бүри хүгжэ... байһые тэмдэглэбэд.

Удаань дуунай багша Маадуугай хүтэлбэри доро... айлшаднай концерт табижа, бэлиг шадабаряа харуула... эндэ сугларагшадые урмашуулан баясуулаа. 8-дах... классай һурагшад Тунгалаг, Гансух, Оюунчимиг, Ба... тардорж гэгшэд монгол дуунуудые уянгата һайхан... дуулаһан, хатаршад Энхцэцэг, Эрдэничимиг хүнгэн ... боноор, уян нугархайгаар хатаржа, олоной магтаал... хүртэһэн байна.

Үглөөдэрынь айлшаднай Үлэгшэн, Хужар нютагууд... та ошожо, концерт табиба. Цахир тосхондо үнгэргэгд... һэн яармагта хабаадажа, һонирхоһон юумэеэ абаа.

Дүтэлүүрэй дунда һургуулиин һурагшад монгол хани... нартаа дурасхаалта бэлэгүүдые барюулба. Һургуул... директор Екатерина Балдановна Марахинова ханин... таяа хагасаха дээрээ ингэжэ хэлэбэ: «Манай хоёр ор... ной арадуудай хани барисаан, харилсаа холбоон хэтэд... мүнхэ! Тиин энэ харилсаагаа улам бата бэхи болгохы... тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэбди».

М. БАДМАЕВА,
10-дахи классай һурагша.

Захааминай аймаг.

КОЛХОЗДОО ҮЛЭХЭНЬ

Хэрэнэй интернат дунда һургуулиин 30-аад ... бүүд, басагад арбадахи класс дүүргээд, Ленин... нэрэмжэтэ колхоздо ошожо хүдэлхөөр шиидэ...

Тус колхозой түрүүлэгшэ Буряадай АССР-... һургуулинуудай габьяата багша А. С. Иринчеев... Хэрэнэй интернат дунда һургуули саг үргэл... ерэжэ, арбадахи классай хүбүүд, басагадтай ... зажа хөөрэлдэнэ, колхозой экономикотой тани... суулна.

Б. БИРБАЕВ.

Түнхэнэй аймаг.

ҺУРАГШАДАЙ КОНЦЕРТ

Тээгдын дунда һургуулиин һурагшад комсомолой 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан концерт тосхонойнгоо ажалшадта харуулба. Тэдэнэр ород, буряад арадуудай шэнэ дуунуудые хангюурдаһан, шүлэгүүдые уран һайханаар уншаһан, элдэб хатар танца шадамар бэрхээр гүйсэдхэһэн байна. Арбадахи классай һурагша Сергей Нимаев, Надя Дамсакова гэгшэд буряад ... хатар уян бэрхээр гүйсэд... сугларагшадта магт... Мүн һурагшад Л. Дорж... Г. Жамбалов, Л. Дашиева ... лон бусад хонгёо һа... хоолойтой байһаараа онсо ... гарба.

Мүн Тохорюугта, Ойн... нютагуудай ажалшад һу... шадай концерт хаража, ба... һан байна.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВ.

Хоринин аймаг.

ХАБАРАЙ ДУНДА ҺАРА

Урин дулаан хабарай хоёрдохи апрель һарада сагай уларил тогтууригүй, нэгэ дулааржа, нэгэ хүйтэржэ байхаар хүлеэгдэнэ. Һарын туршада дунда зэргээр нэгэ градус хүйтэнһөө дүрбэн градус хүрэтэр дулаарха гэхэ гү, али энэнь нормоһоо 1—2 градусаар дээшээ байха зэргэтэй. Һарын туршада эгээл дулаан үдэрнүүд апрелиин 22-һоо 28 болотор манай республикада үзэгдэхөөр хүлеэгдэнэ. Тиихэдээ һүниндөө табан градус, үдэртөө 14—19 градус хүрэтэр дулаарха зэргэтэй. Һарын түрүүшын арбаад хоногой, мүн тэн. һүүл багаар һэрюубтэр боложо, һалхилха, нойтон саһан орохоор багсаагдана. Тиин Һүниндөө 10—15 градус хүйтэн, үдэртөө нэгэ градус хүйтэнһөө 4 градус хүрэтэр дулаан болохо. Бусад үдэрнүүдтэнь һүниндөө 3—8 градус хүйтэн, үдэртөө 8—13 градус дулаан байха янзатай.

Һарын түрүүшын табан, тэн, һүүл багаар 5—8 миллиметрэй нойтон саһан, бороо орохоор хүлеэгдэнэ.

Мүн түрүүшын арбан хоногой. һарын һүүл тээ баруун хойто зүгһөө секундын 17—20 метр хүсэтэйгөөр һалхилха.

Апрелиин хорёодоор газарай хүрьһэн гэдэжэ, һарын һүүлээр 40—50 сантиметртэ хүрэхэ. Түбэй болон республикын урда аймагуудта газарай хүрьһэнэй шииг нойтон һайн. Эдэ аймагуудай таряалан, сабшалан 15—25, хужартай газарнууд 20—30 миллиметр хүрэтэр шииг нойтотой. Зүгөөр Хоринин, Хэжэнгын, Сэлэнгын. Загарайн аймагуудай зарим нютагуудай газарай хүрьһэн шииг нойтоор багашаг.

Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Баргажанай, Хяагтын аймагуудай сабшалан, таряалангай талмай шэнжэлжэ үзэхэдэ, нэгэ метр гүнзэгыдэ 150—200 миллиметр шииг нойтотой байба.

МАЙ ҺАРАДА дунда зэргээр 3—8, зарим нютагуудта 2—5 градус дулаан болохо зэргэтэй. Энэнь зарим нютагуудта нормо сооХоноо, нүгөөдүүлдэнь 1—2 градусаар доошоо байхаар хараалагдана. Тиихэдэ һарын туршада газарай хүрьһэн дээрэ һүниндөө хюруугай унахада һүниндөө 4—8 градус хүйтэн, үдэртөө 7—12 градус дулаан болохо зэргэтэй. Майн 7—9, 12—15, 18—21-нэй үдэрнүүдтэ дээрэ хэлэгдэһэн хүйтэн үдэрнүүд үзэгдэхэ жэшээтэй. Эгээл дулаан үдэрнүүд-һүниндөө 4—8, үдэртөө 17—22 градус дулаан майн һүүлшын табан хоногой туршада үзэгдэхэ. Бусад үдэрнүүдтэнь һүниндөө хоёр градус хүйтэнһөө гурба, үдэртөө — 12—17 градус хүрэтэр дулаан байха.

Һарын туршада республика дотор дунда зэргээр 5—20, хойто аймагуудта 25—30 миллиметр шииг нойтон орохо гэхэ гү, али энэнь нормоһоо бага байхаар хараалагдана. Республикын олонхи аймагуудта май һарын түрүүшын арбаад хоногто газарай хүрьһэн 50—80 сантиметр хүрэтэр гэдэһэн байха.

Иигээд ерэхэлээрээ республикын аймагууд хабарайнгаа тарилга апрелиин һүүлшын табан, майн түрүүшын арбаад хоногой туршада хэжэ эхилхэ зэргэтэй.

Апрель һарын хоёрдохи арбан хоногой һүүл тээ республикын гол горход, нуур сөөрэмүүд мүльһэнһөө сүлөөрхэ хэбэртэй. Сэлэнгэ мүрэнэй мүльһэн, апрелиин 18—24-дэ, Сүхэ гол — апрелиин 25—26-да, Хёлго һарын һүүл багта мүльһэнһөө һалаха зэргэтэй.

Н. АФОНИНА,
Улаан-Үдын гидрометобсерваторинн директор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Худан гол.
Д. НИМАЕВАЙ фото.

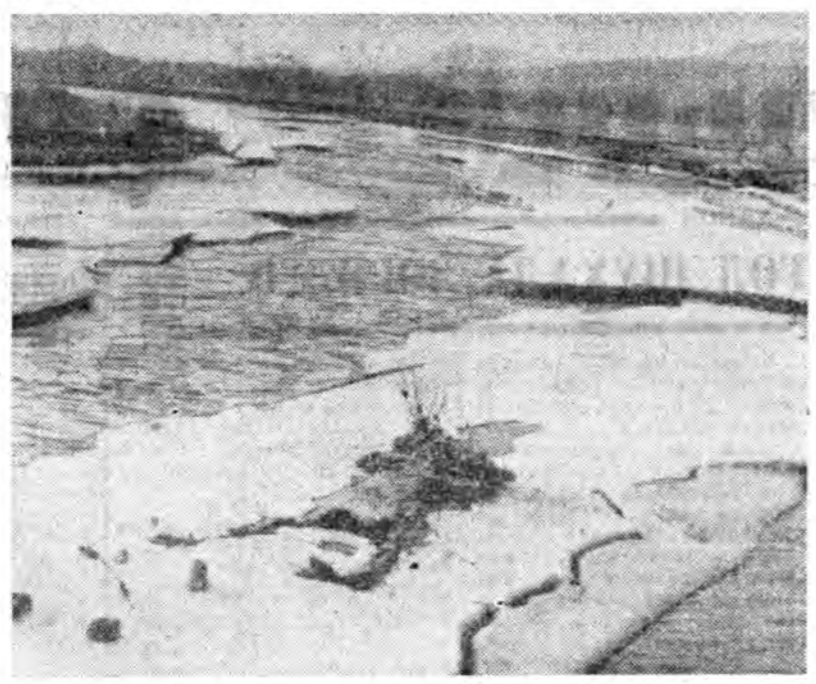

ТЕЛЕВИДЕНИ

Апрелиин 8-һаа 14 болотор

ПОНЕДЕЛЬНИК, 8

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — Телевизионно һонин (буряадаар). 18.30— Үхибүүдтэ мультфильмнүүд харуулагдаха. 19.00 — Спортын һонин. 19.15 — «Хүгжэм» — телевизионно суглуулбари. 19.55 — «Институт ба үйлэдбэри» гэһэн дамжуулга. 20.45 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 21.05 — Соносхолнууд. 21.10 — «Балта ба дуу хүгжэм магтанабди». Буряадай комсомолой 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан залуушуулай дуунуудай телевизионно конкурс. 22.40 — «Передвижники» — документальна фильм.

ВТОРНИК, 9

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 Үхибүүдтэ мультфильмнүүд харуулагдаха. 19.05 — Телевизионно һонин. 19.25 — «Уран бэлигэй зураглал». М. Степанов. 20.05 — «Хубисхалаар мүндэлһэн» — киноочерк. 20.25 — «Театрта ямар һонин болоноб?» гэһэн дамжуулга. 20.50 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 21.10 — А. Островскиин дуунууд. 21.30 — Соносхолнууд. 21.35 — «Красные маки Иссык-Куля» — уран һайханай фильм.

СРЕДА, 10.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — Телевизионно һонин. 18.25 — «Элүүр энхэ байлга» — тележурнал (буряадаар). 18.45 — «Зүүн Сибирь» — телевизионно журнал.

«Орбита» 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг (үнгэтэ). 20.00 — «Я — Тянь-Шань» — уран һайханай фильм. (1-дэхи сери).

Улаан-Үдэ. 21.00 — «Буряадай дурасхаалта бэлэгүүд» гэһэн дамжуулга. 21.45 — «Совет сэрэгшэ» — киножурнал.

«Орбита». 22.00 — «Туркмениин ССР-тэ угтамжын түсэб бэелүүлэгдэнэ». Туркмениин Коммунис партиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь М. Г. Гапуров дамжуулгада хабаадаха. 22.45 — 22.55 — Забһарлалга. 22.55 — Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат (үнгэтэ). ЧССР-эй, СССР-эй суглуулагдамал командануудай наадан. Финляндиһаа дамжуулга.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 21.00 — «Концертын зал соо». СССР-эй арадай артист Ю. Гуляев дуулана.

ЧЕТВЕРГ, 11.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 15.40 — Олон түмэнэй ленинскэ университет. «Совет хүн — патриот ба интернационалист» 16.10 — Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат (үнгэтэ). ЧССР-эй, СССР-эй суглуулагдамал командануудай наадан (3-дахи үе, суранзан бэшэлгэ). 16.50 — 18.00 — Забһарлалга.

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — Үхибүүдтэ мультфильм харуулагдаха. 18.25 — Телевизионно һонин. 18.45 — «Улаан субботнигой 55 жэлэй ой» гэһэн хөөрэлдөөн (буряадаар).

«Орбита». 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат (үнгэтэ). Финляндиин, Швециин суглуулагдамал командануудай наадан. 2-дохи, 3-дахи үенүүд. Финляндиһаа дамжуулга. 20.50 «Я — Тянь-Шань» — уран һайханай фильм. (2-дохи сери). 22.00 — Концерт (үнгэтэ). 22.15 — «Райкомой секретарь» — телеочерк. 22.35 — 22.45 — Забһарлалга. 22.45 — «Сэлхир галнуудай» хуудаһануудаар. 23.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ПЯТНИЦА, 12.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 14.35 — Һурагшадта — «Орлёнок» телестудиин концертын зал соо (үнгэтэ). 15.10 — Һүүлэй һонин. 15.20 — «Хүн. Газар дэлхэй. Замбуулин (үнгэтэ). 16.00 — «Манай адрес — Советскэ Союз». 17.00 — 19.00 — Забһарлалга.

«Орбита». 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — СССР-тэ үнгэргэгдэжэ байһан Польшын соёлой үдэрнүүдэй түгэсхэл. 21.25 — «Человек с планеты Земля» — уран һайханай фильм. 23.00—23.10 — Забһарлалга. 23.10 — Уран гоёор уншалга. Н. В. Гоголь. «Үгы болоһон грамота». 23.30 — «Опереттэдэ дуратайшуулда». 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — «Телевизор харагшадай бэшэгүүдээр зохёогдоһон хүгжэмтэ программа». 00.55 — Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат (үнгэтэ). Швециин, СССР-эй суглуулагдамал командануудай наадан. Финляндиһаа дамжуулга.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Үдэшын Улаан-Үдэ» — телевизионно газетэ. 20.10 — Буряадай уран зохёолшодой съездые угтуулан (буряадаар). 20.30 — Түрэлхидтэ зорюулагдаһан хөөрэлдөөн. 20.50 — «Хүн ба замбуулин» — телевизионно документальна фильм.

СУББОТО, 13

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 13.05 — Һүүлэй һонин. 13.10 — Мультфильмнүүд харуулагдаха (үнгэтэ). 13.30 — «Элүүр энхэ байлга» гэһэн программын почто. 14.30 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.30 — «Очевидное — невероятное». 15.30 — Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат (үнгэтэ). Швециин, СССР-эй суглуулагдамал командануудай наадан (3-дахи үе, Финляндиһаа дамжуулга). 16.10 — А. Пахмутова. «Гагаринай сүг мүшэнүүд» гэһэн дуунууд. СССР-эй арадай артист Юрий Гуляев дуулана. 16.30 — Телевизор харагшадай асуудалнуудта «Правда» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Жуков харюусана. 17.00 — Концерт (үнгэтэ). 17.30 — Кинопанорама. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — Бизе-Щедрин. «Кармен-сюита». Нэгэ акттай балет. ССР Союзай Гүрэнэй академическэ театрай зүжэг. 20.20 — «К. Э. Циолковскиин нютагта». Телеочерк. 20.50 — «Кино болгожо буулгагдаһан уран зохёол». «Война и мир» 3-дахи сери. «1812 год» уран һайханай фильм (үнгэтэ). 22.15—Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат (үнгэтэ). Польшын, Чехословакиин суглуулагдамал командануудай наадан. Финляндиһаа дамжуулга. 23.45 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.15—Берлиндэ болохо политическэ дуунуудай фестиваль (үнгэтэ). 00.55 — Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат (үнгэтэ). ГДР-эй, СССР-эй суглуулагдамал командануудай наадан. Финляндиһаа дамжуулга.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Печки-лавочки» — уран һайханай фильм. 21.10 — «Хүгжэмтэ калейдоскоп» — концерт.

ВОСКРЕСЕНИ, 14

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 13.05 — Һүүлэй һонин. 13.10 — Һурагшадта — Совет Армиин түүхэ мэдэхэ олимпиадын 2-дохи турай асуудалнуудта харюунууд. (үнгэтэ). 14.10 — Үхибүүдтэ — «Бабушкин кролик» — мультфильм (үнгэтэ). 14.30 — Уласхоорондын һонин. 15.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 16.00 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 17.00 — 17.10 — Забһарлалга. 17.10 — «Уянгата шүлэг». И. Снеговэй шүлэгүүд. Авторынь уншана. 17.30 — «Обратная связь» — телевизионно зүжэг түрүүшынхиеэ харуулагдаха (үнгэтэ). 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — «Балет тухай» (үнгэтэ). 20.30 — Документальна фильм. 20.50 — «Кино болгон буулгагдаһан уран зохёол». «Война и мир». 4-дэхи сери — «Пьер Безухов» — уран һайханай фильм (үнгэтэ). 22.25 — Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат (үнгэтэ). Швециин, Польшын суглуулагдамал командануудай наадан. 2-дохи, 3-дахи үенүүд. Финляндиһаа дамжуулга. 23.45 — «Андрэ Наварра наадана» (Франци). 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 14.20 — «Манай айлшад». 15.00 — Городой классай һурагшадай бальна хатарай конкурс.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ...

«Орбита». 13.05 — Һ... лэй һонин». 13.10 — «... лёнок» телестудиин юн... нуудай В. С. Хачатуров... уулзалга. 13.50 — «Со... скэ Союзда алба хэн... 14.40 — «Киногоор ая... лагшадай клуб» (үнг... 15.35 — Концерт (үнг... 15.50 — «Тэмдэглэгд... атом» — уран һайха... фильм. 17.25 — 17.35 ... Забһарлалга. 17.35 — Ул... хоорондын панорама. 18... — «Мүнөөдэр — геоло... дай үдэр». СССР-эй ге... гиин министрэй нэгэ... орлогшо М. А. Евсеев... үгэ хэлэлгэ. 18.20 — «... най гүйлтаар» — конц... 19.00 — «Время» — мэд... сэлэй программа. 19.30 ... «Кино болгон буулгагд... уран зохёол» — «Вой... мир» — уран һайха... фильм (үнгэтэ). 2-дохи с... — «Наташа Ростова». 21... — «И. Богачева дуула... (үнгэтэ). Д. Шостак... М. Цветаевагай шүлэгү... зохёогдоһон дуунууд. 21... — Хоккейгээр дэлхэйн ч... пионат. Швеци — СС... Финляндиһаа дамжуу... (үнгэтэ). 22.50 — 23.00 ... Забһарлалга. 24.00 — «Вр... мя» — мэдээсэлэй прог... ма. 00.30 — СССР-эй ... позиторнуудай V съезд. ... радна концерт (үнгэтэ). ... зуудай Байшангай ко... залһаа дамжуулга. 02.00 ... Документальна фильм. 02... — Хоккейгээр дэлхэйн ч... пионат. Финляндиин, СС... эй суглуулагдамал ком... нуудай наадан (үнгэтэ).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАМ...

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Гойя» — уран һайха... фильм. (2-дохи сери). 20... — Концерт.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Мүнөөдэр геологуудай үдэр.» — суглуулбари. «Республикын нэгэ үдэр». — суглуулбари. Һунгалтые угтуулан.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Хүүргэ баригшад». — В. Зоркиной репортаж. Партийна хронико. «Табан жэлэй түрүүшүүл.

Гурбадахи хуудаһанда: СССР-эй композиторнуудай съезд дээрэһээ. «Зүжэг дахинаа шэнэлэгдээ» — В. Найдаковагай статья. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: элдэб һонин. Спорт.

«Спортлотогой», «Спортлото-2»-... мартын 30-да Москвада үнгэргэгдэ... юһэдэхи тиражай дүнгүүдые Спорт... на лотерейн главна управлени согсо... бо.

«Спортлото»; Нэгэшье хүн зург... номер таажа шадаагүй. Табан ном... тааһан хүнүүд—2068 түхэриг, дүрб... номер таагшад—39 түхэриг, гурбан но... мер тааһан хүнүүд 3 түхэриг абаха байна.

«Спортлото-2»: Мүн лэ нэгэшье хүн зургаан ном... тагбагүй. Табан номер таагшад—1358 түхэриг, дүрб... номер тааһан хүнүүд—39 түхэриг, гурбан номер та... шад 3 түхэриг абаха.

Энэ тиражай шүүбэрние нөөсэлгын түбэй касса... апрелиин 11-һээ майн 10 болотор түлэхэ байна. Удаа... дахи тираж апрелиин 10-да Москвада үнгэргэгдэхэ.

(ТАСС).

Редактор **Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.**

□«БУРЯАД ҮНЭН»□ 1974 оной апрелиин 7. □ 4-дэхи хуудаһан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР ▣ Н-01416. Заказ № ...